

Activitat i resultats

Gener-Setembre

2019

[Continguts]

- 04 Dades rellevants del Grup
- 05 Informació clau
- 07 Evolució macroeconòmica i de mercats financers
- 09 Resultats
- 18 Activitat
- 21 Gestió del risc
- 24 Liquiditat i estructura de finançament
- 26 Gestió de capital
- 28 Resultats per segments de negoci
- 39 L'Acció CaixaBank
- 41 Annexos
 - 41 Informació sobre participades
 - 41 Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge
 - 42 *Ratings*
 - 43 Glossari

Nota general: la informació financera d'aquest document no ha estat auditada i, per tant, és susceptible de possibles modificacions futures. El compte de pèrdues i guanys, el balanç consolidat i els diferents desglossaments d'aquests que es mostren en aquest informe financer es presenten amb criteris de gestió, però han estat elaborats d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (d'ara endavant, «NIIF») adoptades per la Unió Europea a través de reglaments comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol del 2002, i modificacions posteriors. En la seva preparació s'ha pres en consideració la Circular 4/2017 del Banc d'Espanya, de 6 de desembre, que constitueix l'adaptació de les NIIF adoptades per la Unió Europea al sector de les entitats de crèdit espanyoles, i les seves modificacions successives.

Aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank, S.A. i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions a fi d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això i en concret per a BPI, les dades contingudes en aquest document no coincideixen en alguns aspectes amb la seva publicació d'informació financera. Així mateix, la informació financera relativa a societats participades ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions efectuades per la Companyia.

Les xifres es presenten en milions d'euros, llevat que s'indiqui explícitament la utilització d'una altra unitat monetària, i poden tenir dos formats: milions d'euros o M€, indistintament.

D'acord amb les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment (MAR) publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057), s'adjunta als annexos la definició de determinades mesures financeres alternatives i, si escau, la conciliació amb les partides corresponents dels estats financers del període corresponent.

D'acord amb el que estableixen les modificacions de la IFRS4, el Grup ha decidit aplicar l'exempció temporal de la IFRS9 per a les inversions financeres de les companyies asseguradores del Grup per a aquells períodes anteriors a l'1 de gener de 2021, a l'espera de l'entrada en vigor de la nova norma NIIF17 - Contractes d'Assegurança, que regularà la presentació i valoració dels contractes d'assegurança (incloent-hi les provisions tècniques). Per tant, la informació detallada que segueix no considera el canvi de política comptable relatiu a les inversions de les companyies asseguradores del Grup, que queden agrupades a l'epígraf «Actius afectes al negoci assegurador» del balanç. A l'efecte de facilitar la comparació de la informació, també s'han reclasseficat els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada), de tal manera que queden incloses a l'epígraf «Passius afectes al negoci assegurador».

Posicionament comercial

Grup CaixaBank

15,6

milions de clients

413.165

MM€ d'actiu total

29,3%

quota de penetració de particulars a Espanya

26,3%

quota de penetració de particulars com a 1a entitat a Espanya

381.136

MM€ de recursos de clients

227.876

MM€ de crèdits a la clientela

Mètriques de balanç

GESTIÓ DEL RISC

4,1%

ràtio de morositat

54%

ràtio de cobertura de la morositat

SOLVÈNCIA

11,7%

CET1

15,3%

Capital total

21,4%

MREL

LIQUIDITAT

89.442

MM€ d'actius líquids totals

190%

liquidity coverage ratio (LCR), mitjana 12 mesos

124%

Ràtio NSFR

Rendibilitat i eficiència

787

negoci bancari i assegurances

1.266

MM€ de resultat atribuït al Grup

307

participacions

172

BPI

56,2%

ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (12 mesos)

6,8%

ROTE 12 mesos

10,1%

sense despeses extraordinàries

9,4%

ROTE 12 mesos recurrent del negoci bancari i assegurances

Dades rellevants del Grup

En milions d'euros / %	Gener - Setembre		Variació		3T19	Variació
	2019	2018	interanual			trimestral
RESULTATS						
Marge d'interessos	3.720	3.671	1,3%		1.242	0,1%
Comissions netes	1.904	1.938	(1,7%)		656	3,2%
Marge brut	6.610	6.901	(4,2%)		2.165	(7,3%)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.597)	(3.466)	3,8%		(1.189)	(1,3%)
Marge d'explotació	2.035	3.424	(40,6%)		976	-
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.013	3.435	(12,3%)		976	(13,7%)
Resultat atribuït al Grup	1.266	1.768	(28,4%)		644	-
INDICADORS DE RENDIBILITAT (últims 12 mesos)						
Ràtio d'eficiència	67,9%	53,3%	14,6		67,9%	0,9
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	56,2%	53,2%	3,0		56,2%	0,8
ROE ¹	5,6%	7,9%	(2,3)		5,6%	0,7
ROTE ¹	6,8%	9,5%	(2,7)		6,8%	0,8
ROA	0,3%	0,5%	(0,2)		0,3%	-
RORWA	0,9%	1,3%	(0,4)		0,9%	0,1
BALANÇ						
Actiu total	413.165	386.622	6,9%		406.007	1,8%
Patrimoni net	24.699	24.058	2,7%		23.984	3,0%
Recursos de clients	381.136	358.482	6,3%		380.864	0,1%
Crèdit a la clientela, brut	227.876	224.693	1,4%		230.867	(1,3%)
GESTIÓ DEL RISC						
Dubtosos	9.953	11.195	(1.242)		10.402	(449)
Ràtio de morositat	4,1%	4,7%	(0,6)		4,2%	(0,1)
Cost del risc (últims 12 mesos)	0,14%	0,04%	0,10		0,02 %	0,12
Provisions per a insolvències	5.330	6.014	(684)		5.608	(278)
Cobertura de la morositat	54%	54%	-		54%	-
Adjudicats nets disponibles per a la venda ²	914	740	174		863	51
Cobertura d'immobles adjudicats disponibles per a la venda	39%	39%	-		39%	-
LIQUIDITAT						
Actius líquids totals	89.442	79.530	9.912		87.574	1.868
Liquidity Coverage Ratio (últims 12 mesos)	190%	196%	(6)		195%	(5)
Net Stable Funding Ratio (NSFR)	124%	117%	7		124%	-
Loan to deposits	100%	105%	(5)		100%	-
SOLVÈNCIA						
Common Equity Tier 1 (CET1)	11,7%	11,5%	0,2		11,6%	0,1
Tier 1	13,2%	13,0%	0,2		13,1%	0,1
Capital total	15,3%	15,3%	-		15,3%	-
MREL	21,4%	18,9%	2,5		21,1%	0,3
Actius ponderats per risc (APR)	149.245	145.942	3.303		147.331	1.914
Leverage Ratio	5,6%	5,5%	0,1		5,5%	0,1
ACCIÓ						
Cotització (€/acció)	2,410	3,164	(0,754)		2,518	(0,108)
Capitalització borsària	14.408	18.916	(4.508)		15.053	(645)
Valor teòric comptable (€/acció)	4,13	4,02	0,11		4,01	0,12
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,42	3,30	0,12		3,30	0,12
Benefici net atribuït per acció (€/acció) (12 mesos)	0,23	0,32	(0,09)		0,20	0,03
PER (Preu/Beneficis; vegades)	10,60	9,95	0,65		12,60	(2,00)
P/ VC tangible (valor cotització s/ valor comptable tangible)	0,70	0,96	(0,26)		0,76	(0,06)
ALTRES DADES (nombre)						
Empleats	35.669	37.440	(1.771)		37.510	(1.841)
Oficines ³	4.733	5.103	(370)		4.916	(183)

(1) El ROTE sense despeses extraordinàries a 30 de setembre de 2019 és del 10,1%. A partir de 2019, el càlcul del ROTE i ROE inclou els ajustos de valoració en el denominador i es reexpressa el 2018. Vegeu «Annexos - Glossari».

(2) Exposició a Espanya.

(3) No inclou sucursals fora d'Espanya i Portugal ni oficines de representació.

Informació clau

La nostra entitat

La visió del **Pla estratègic 2019-2021** és ser un grup financer líder i innovador, amb el millor servei al client i referent en banca socialment responsable.

Experiència de client

- Plataforma única de distribució omnicanal i amb capacitat multiproducte que evoluciona constantment per anticipar-se a les necessitats i preferències dels nostres clients.

Amb una base de **13,7 milions de clients a Espanya**, CaixaBank és el banc principal per a un de cada quatre clients minoristes. La quota de penetració¹ de particulars se situa en el 29,3%, un 26,3% com a primera entitat.

La nostra vocació de servei al client ens permet assolir sòlides quotes de mercat² en els principals productes i serveis:

Crèdits	Dipòsits	Nòmines domiciliades	Fons d'inversió	Assegurances de vida	Plans de pensions	Facturació targetes	Crèdit consum
15,7%	15,5%	27,4%	16,9%	27,5%	25,1%	23,4%	16,0%

Premiat per *Global Finance* i *Euromoney* el 2019 com a **millor banc a Espanya**.

Global Finance també reconeix CaixaBank com a **millor banc d'Europa Occidental**, valorant factors com el creixement, la solidesa financera i la innovació dels productes i serveis.

- BPI disposa, també, d'una base de més d'**1,9 milions de clients a Portugal** amb quotes³ de mercat del 10,2% en crèdits i 11,1% en recursos de clients.

Transformació digital

- CaixaBank segueix reforçant el seu **lideratge en banca digital** amb 6,3 milions de **clients digitals**⁴, un 60,5% del total de clients de l'entitat.
- *Global Finance* reconeix CaixaBank com el **banc més innovador d'Europa Occidental**, *Financial Times* com la **millor entitat de banca privada del món** per la seva innovació en la comunicació digital a clients i *Euromoney* com la **millor transformació bancària a Europa**.
- Primera entitat financera del món a oferir als seus clients la possibilitat de fer reintegraments en els seus caixers automàtics mitjançant **reconeixement facial** i sense haver d'introduir el PIN. Basat en tecnologia biomètrica, ofereix una millor experiència a l'usuari i més seguretat en les operacions.

Cultura centrada en les persones

- L'**equip humà** al centre de l'organització, amb noves formes de treball més àgils i col·laboratives.
- CaixaBank entra a formar part de l'**Índex d'Igualtat de Gènere de Bloomberg 2019**, que distingeix aquelles companyies compromeses amb la transparència en els informes sobre gènere i amb el foment de la igualtat entre dones i homes en l'àmbit laboral.

(1) Darrera informació disponible. Font: FRS Inmark.

(2) Darrera informació disponible. Quotes a Espanya. Dades d'elaboració pròpia. Font: Banc d'Espanya, Seguretat Social, INVERCO, ICEA, sistemes de targetes i mitjans de pagament. Quota de crèdits i dipòsits corresponents al sector privat resident.

(3) Darrera informació disponible. Dades d'elaboració pròpia (inclou dipòsits, fons d'inversió mobiliària, assegurances de capitalització, PPR i OTRV). Font: Banco de Portugal, APS, APFIPP.

(4) Clients particulars d'entre 20 i 74 anys amb almenys una transacció a CaixaBankNow en els últims 12 mesos.

Gestió responsable i compromís amb la societat

- *Dow Jones Sustainability Index* ha inclòs CaixaBank, per vuitè any consecutiu, entre els **millors bancs cotitzats del món en matèria de sostenibilitat**.
- CaixaBank és el primer banc espanyol a emetre un bo social¹ en suport dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.
- Així mateix, les Nacions Unides han atorgat a CaixaBank, a través de VidaCaixa i CaixaBank Asset Management, la màxima qualificació (A+) en inversió sostenible en valorar el grau d'implementació dels Principis d'Inversió Responsable i la seva gestió en estratègia i bon govern.

Rendibilitat atractiva i solidesa financera

Resultats i activitat

- El resultat atribuït dels nou primers mesos de 2019 se situa en 1.266 milions d'euros (-28,4% respecte del mateix període de 2018).

En la seva evolució hi incideix essencialment l'acord laboral assolit durant el segon trimestre, que va suposar una despesa de 978 milions d'euros (685 milions d'euros nets). **Excloent-ne aquest efecte, el resultat incrementa un 10,4% respecte del mateix període de l'exercici anterior.**

- Els recursos de clients creixen fins als 381.136 milions d'euros (+6,3% el 2019).
- El crèdit a la clientela brut se situa en 227.876 milions d'euros (+1,4% l'any), i la cartera sana augmenta un 2,1%.

Gestió del risc

- Els saldos dubtosos es redueixen 1.242 milions d'euros l'any i la ràtio de morositat disminueix fins al 4,1% (-61 punts bàsics el 2019).
- La ràtio de cobertura es manté en el 54%.

Gestió de capital

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1)** assoleix l'**11,7%** el 30 de setembre de 2019. Excloent-ne els impactes extraordinaris del primer trimestre (-11 punts bàsics per la primera aplicació de la normativa IFRS16 i -5 punts bàsics de l'ajust dels requeriments de risc de crèdit pel finançament de béns immobles segons la normativa aplicable), l'evolució dels nou primers mesos de 2019 ha estat de +18 punts bàsics per generació orgànica de capital (+5 punts bàsics durant el trimestre) i +13 punts bàsics per l'evolució dels mercats i altres impactes (+6 punts bàsics durant el trimestre).
- La ràtio **Tier 1** se situa en el **13,2%**. El Grup manté des de l'any passat un 1,5% d'instruments AT1, en línia amb el que preveu el Pilar 1 de la normativa de capital.
- La ràtio de capital total es manté en el **15,3%**.
- El nivell de palanquejament (*leverage ratio*) assoleix el 5,6%.
- Pel que fa al requeriment de MREL (22,5% dels APR a nivell consolidat a partir de l'1 de gener de 2021), fins al 30 de setembre CaixaBank té una ràtio sobre APR del 21,4% considerant la totalitat dels passius que actualment pot triar la Junta Única de Resolució. Aquest trimestre s'ha emès el bo social¹ referit en format de deute sènior no preferent.

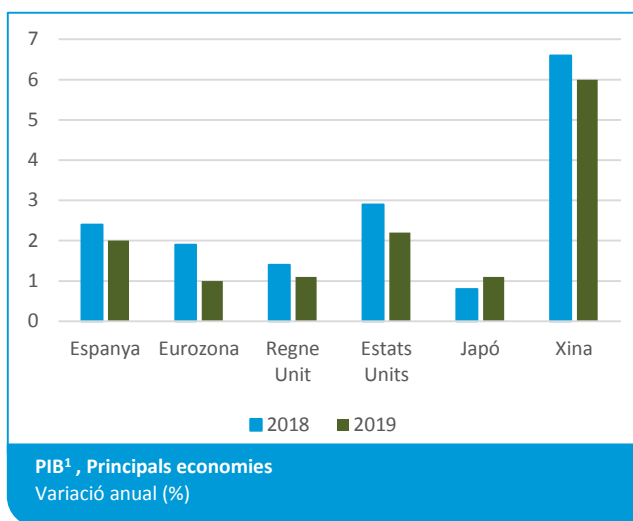
(1) CaixaBank ha emès 1.000 milions d'euros a 5 anys en format de deute sènior no preferent, amb l'objectiu de facilitar el finançament d'activitats que contribueixin al desenvolupament econòmic i social.

Evolució macroeconòmica i de mercats financers

Escenari econòmic mundial

Els indicadors macroeconòmics suggereixen que durant el tercer trimestre de 2019 l'activitat global ha continuat moderant-se (PIB del 2,9% estimat, respecte del 3,0% del segon trimestre de 2019), llastada per un entorn financer més volàtil, la recessió que experimenta el sector manufacturer en l'àmbit global i la incertesa al voltant del conflicte comercial entre la Xina i els EUA. No obstant això, en aquest entorn menys favorable, el deteriorament de l'escenari macroeconòmic global ha estat limitat. Entre les economies emergents, les dades d'activitat de la Xina suggereixen que les diferents mesures d'estímul fiscal i monetari implementades per les autoritats han mitgat l'erosió que el clima de tensions comercials exerceix, especialment, sobre els sectors exterior i industrial. D'altra banda, entre les economies avançades segueix destacant la resistència dels EUA, una economia que combina un mercat laboral en plena ocupació amb unes pressions inflacionistes contingudes.

En el que resta d'any, les projeccions de CaixaBank Research apunten que l'economia mundial continuarà desaccelerant-se i creixerà a un ritme inferior al 3%. No obstant això, els factors de risc s'han intensificat apreciablement durant els últims trimestres, en especial aquells de naturalesa geopolítica com el Brexit i el conflicte comercial esmentat. Així, tot fa pensar que els propers trimestres estaran marcats per dinàmiques d'abast global, que faran que la desacceleració s'accentui. Aquestes dinàmiques és possible que es vegin amplificades per l'impacte de les noves mesures aranzelàries que els EUA i la Xina han pres a l'estiu. A més, a Europa, i especialment al Regne Unit, la incertesa política no sembla que hagi de dissipar-se, cosa que continuarà afectant la confiança de consumidors i empreses.

Escenari econòmic europeu, espanyol i portuguès

L'eurozona continua amb un ritme de creixement modest (al voltant de l'1,0%), llastada per la vulnerabilitat més elevada de les seves economies al cicle global, la incertesa política global i domèstica i les disrupcions productives en el sector de l'automòbil. La persistència d'aquests llastos, entre els quals també cal destacar la prolongació de la incertesa al voltant del Brexit, fa preveure que la debilitat de l'eurozona continuarà durant el que queda d'any (esperem un creixement per al conjunt de l'any de l'1,0%, 9 dècimes menys que el 2018). En aquest context, el BCE va rellançar el setembre l'estímul monetari. En concret, les noves mesures van consistir en la retallada del tipus d'interès de la facilitat de dipòsit en 10 punts bàsics fins al -0,50% (complementat amb un sistema de *tiering*) i la represa de les compres netes d'actius (que havien finalitzat el desembre passat) a partir de novembre a un ritme mensual de 20.000 milions d'euros. A més, per tal de reduir els possibles efectes adversos de l'extensió de l'entorn de tipus baixos en el sistema financer, el BCE va millorar l'atractiu de les injeccions de liquiditat estenent el termini i reduint el cost. Cal destacar que el BCE no va indicar una data orientativa per al final del programa (com sí que havia fet en anteriors ocasions).

(1) Previsió del 2019
efectuada per CaixaBank
Research.

D'altra banda, les **economies espanyola i portuguesa** han esquivat millor que els seus socis la desacceleració de l'economia global, tot i que també comencen a suavitzar el seu ritme de creixement. En concret, a **Espanya** el PIB va avançar un 2,0% durant el segon trimestre de 2019 (2,5% durant el primer trimestre de 2019), i els indicadors d'activitat suggereixen que l'economia s'ha desaccelerat durant el tercer trimestre. Així mateix, el PIB de **Portugal** va registrar un creixement de l'1,9% durant el segon trimestre de 2019 (2,1% durant el primer trimestre), i les dades disponibles apunten a un creixement durant el tercer trimestre en cotes similars al primer semestre de l'any. En ambdós casos, tanmateix, aquestes xifres són fruit d'un contrast entre el sòlid acompliment de la demanda domèstica i un deteriorament de la contribució del sector exterior al creixement de principis d'any ençà.

En el que resta d'any, s'espera que l'**economia espanyola** creixi una mica per sota del 2,0% (cotes clarament superiors a la mitjana europea), encara que en cotes inferiors a les observades els anys anteriors a causa que l'economia entra en una fase més madura del cicle. El consum privat es mantindrà com a motor del creixement, encara que amb taxes de creixement més moderades. Després de créixer a taxes molt elevades entre 2015 i 2017, el creixement del consum privat s'està moderant en consonància amb el ritme més baix de creixement del treball. Aquest escenari de desacceleració macroeconòmica es traslladarà també al sector immobiliari, tal com suggereixen els últims indicadors del sector disponibles, que ja van mostrar una certa desacceleració. A **Portugal**, es preveu que l'activitat continuï amb taxes de creixement semblants a les de la primera meitat de l'any (pròximes, però una mica inferiors, al 2,0%), encara que s'espera que, de forma gradual, el creixement es desacceleri lentament tant perquè l'economia es troba en una fase més madura com pels efectes de l'alentiment de l'economia global. El creixement es basarà en el dinamisme de la demanda domèstica, mentre que s'espera que el sector exterior mantingui una contribució negativa.

Escenari de mercats financers

Després d'un primer trimestre d'avenços **borsaris** en doble dígit, la tendència va virar bruscament durant el segon trimestre de 2019 amb la ruptura de les negociacions comercials entre els EUA i la Xina i l'amenaça d'imposició de nous aranzels i altres barreres al comerç. Així mateix, la creixent preocupació sobre les perspectives econòmiques globals (i, en particular, l'augment de la percepció d'una hipotètica recessió als EUA) també va llstar el sentiment inversor, especialment a partir dels mesos d'estiu. Com a conseqüència, el segon trimestre de l'any, i bona part del tercer, va estar caracteritzat per un repunt de la volatilitat i l'avversió al risc.

Tanmateix, el tram final del tercer trimestre es va caracteritzar per una recuperació del to en els **mercats financers**. Els principals catalitzadors d'aquesta millora van ser l'anunci formal de la represa de les negociacions comercials entre els EUA i la Xina, i les mesures acomodaticies dels principals bancs centrals (amb retallades de tipus de la Fed al juliol i al setembre i un nou paquet d'estímul del BCE). Això va ajudar a la recuperació de les cotitzacions borsàries en el tram final del trimestre amb què els principals índexs van tancar aquest període en positiu en les economies avançades (S&P 500 +1,2%, Eurostoxx 50 +2,8%), encara que amb pèrdues en els emergents (MSCI per al conjunt dels emergents -5,1%).

En els mercats de renda fixa, d'altra banda, els tipus d'interès sobirans van desfer el setembre part del descens experimentat durant l'estiu (fruit d'una millora del sentiment inversor i unes polítiques monetàries menys agressives del que inicialment s'esperava), amb alces de fins a 17 punts bàsics als EUA i de 13 punts bàsics a Alemanya. No obstant això, els tipus s'han mantingut en mínims dels últims anys, mentre que les primes de risc de la perifèria de l'eurozona es van comprimir de manera generalitzada. També van contribuir en aquest sentit la millora de la valoració creditícia per part de l'agència de *rating* Standard & Poor's d'Espanya (alça del *rating* d'A- a A) i Portugal (*rating* confirmat a BBB, però millora de la perspectiva a positiva) i la bona acceptació per part dels inversors de la nova coalició de govern a Itàlia.

Finalment, cal esmentar que el preu del petroli ha quedat afectat durant el trimestre no només per factors fonamentals (principalment, la demanda esperada, que ha estat més baixa i ha tendit a llstar els preus), sinó també per la disrupció temporal que va provocar l'atac amb drones a la refinèria més gran de l'Aràbia Saudita. Tot i que després de repuntar puntualment el preu va tornar a situar-se en nivells similars als existents abans de l'atac, des de llavors s'ha instaurat entre els inversors una actitud de més incertesa sobre la fragilitat de part de l'oferta petrolífera a aquest tipus d'esdeveniments.

Resultats

Compte de pèrdues i guanys del Grup

Evolució interanual

En milions d'euros	9M19	9M18	Variació	Var. %
Marge d'interessos	3.720	3.671	49	1,3
Ingressos per dividends	161	122	39	32,6
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	344	725	(381)	(52,6)
Comissions netes	1.904	1.938	(34)	(1,7)
Resultats d'operacions financeres	285	323	(38)	(11,9)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	407	419	(12)	(2,8)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(211)	(297)	86	(28,9)
Marge brut	6.610	6.901	(291)	(4,2)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.597)	(3.466)	(131)	3,8
Despeses extraordinàries	(978)	(11)	(967)	
Marge d'explotació	2.035	3.424	(1.389)	(40,6)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	3.013	3.435	(422)	(12,3)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(288)	(50)	(238)	
Altres dotacions a provisions	(151)	(327)	176	(53,8)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(82)	(477)	395	(82,8)
Resultat abans d'impostos	1.514	2.570	(1.056)	(41,1)
Impost sobre societats	(246)	(720)	474	(65,9)
Resultat després d'impostos	1.268	1.850	(582)	(31,5)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres ¹	2	82	(80)	(97,3)
Resultat atribuït al Grup	1.266	1.768	(502)	(28,4)

- **Resultat atribuït de 1.266 milions d'euros durant els nou primers mesos de 2019**, un -28,4% respecte del 2018, marcat essencialment pel registre el 2019 de l'**acord laboral (+10,4% sense aquest efecte)**.

Marge brut de 6.610 milions d'euros, amb lleuger augment dels ingressos *core*¹ que se situen en 6.201 milions d'euros el 2019 (+0,3%).

En l'evolució del Marge brut (-4,2%), hi influeix la reducció dels **Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** (-52,6%), com a conseqüència de la no atribució dels resultats de Repsol i BFA. El marge brut, sense considerar l'aportació en ambdós exercicis de Repsol i BFA, creix un 1,2%.

Millora de l'epígraf **Altres ingressos i despeses d'explotació** gràcies a uns costos immobiliaris més baixos com a conseqüència de la venda del negoci immobiliari el 2018.

En l'evolució de l'epígraf **Pèrdues per deteriorament d'actius financers** hi incideix, essencialment, l'alliberament extraordinari de provisions a causa de la millora de la recuperabilitat del deute d'un gran acreditat per 275 milions d'euros durant el tercer trimestre de l'exercici anterior.

Registre el 2018 de l'operació de recompra del 51% de ServiHabitat, que va donar lloc a un resultat negatiu de -204 milions d'euros (-152 registrats a **Altres dotacions a provisions** i -52 a **Guanys / pèrdues en baixa d'actius i d'altres**).

Així mateix, en l'evolució interanual de l'epígraf **Guanys / pèrdues en baixa d'actius i d'altres** hi incideix el registre durant el tercer trimestre de 2018 de -453 milions d'euros derivat de l'acord de venda de Repsol.

(1) Inclou marge d'interessos, comissions, ingressos del negoci d'assegurances de vida risc, el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixa Adeslas i ingressos de participades asseguradores de BPI.

Evolució trimestral

En milions d'euros	3T19	2T19	Var. %	3T18	Var. %
Marge d'interessos	1.242	1.241	0,1	1.239	0,3
Ingressos per dividends		151	(99,9)	1	(86,5)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	135	102	32,1	222	(39,6)
Comissions netes	656	636	3,2	645	1,7
Resultats d'operacions financeres	24	213	(88,5)	30	(21,5)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	143	134	6,8	137	4,6
Altres ingressos i despeses d'explotació	(35)	(141)	(75,0)	(27)	29,5
Marge brut	2.165	2.336	(7,3)	2.247	(3,7)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.189)	(1.204)	(1,3)	(1.162)	2,3
Despeses extraordinàries		(978)	(100,0)	(3)	(100,0)
Marge d'explotació	976	154		1.082	(9,8)
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	976	1.132	(13,7)	1.085	(10,1)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(84)	(81)	4,2	198	
Altres dotacions a provisions	(60)	(43)	38,1	(44)	32,7
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(44)	(22)		(407)	(89,1)
Resultat abans d'impostos	788	8		829	(5,0)
Impost sobre societats	(142)	81		(319)	(55,5)
Resultat després d'impostos	646	89		510	26,5
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	2			40	(96,0)
Resultat atribuït al Grup	644	89		470	37,0

- En la **comparativa del resultat atribuït del tercer trimestre de 2019 (644 milions d'euros) en relació amb el trimestre anterior destaquen:**

- Fortalesa dels ingressos *core*, que creixen un +2,9%.
- El Marge brut es redueix un 7,3% a causa, essencialment, dels ingressos més baixos per dividends pel registre del dividend de Telefónica durant el segon trimestre i dels resultats d'operacions financeres més baixos. D'altra banda, el segon trimestre recollia la contribució al Fons Únic de Resolució per -103 milions d'euros.
- Reducció de les Despeses d'administració i amortització recurrents després de l'acord laboral assolit durant el trimestre anterior; la majoria de les sortides acordades es van materialitzar l'1 d'agost.

- Respecte del **mateix trimestre de 2018**, el **Resultat atribuït creix un 37,0%**:

- Increment dels ingressos *core* (+1,2%) fins als 2.117 milions d'euros.
- L'evolució del **Marge brut** (-3,7%) queda afectada, essencialment, per **Resultats de societats participades** més baixos (-39,6%), després dels canvis de perímetre esmentats anteriorment.
- Les **Despeses d'administració i amortització recurrents** incrementen un 2,3%.
- Les **Pèrdues per deteriorament d'actius financers** del tercer trimestre de 2018 (+198 milions d'euros) es deuen a l'alliberament extraordinari de provisions esmentat.
- Addicionalment, el tercer trimestre de 2018 incloïa el resultat negatiu derivat de l'acord de venda de la participació en Repsol a l'epígraf **Guanys / pèrdues en baixa d'actius i d'altres**.

Rendibilitat sobre actius totals mitjans¹

	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Dades en %					
Ingressos per interessos	1,71	1,79	1,76	1,81	1,77
Despeses per interessos	(0,50)	(0,57)	(0,49)	(0,53)	(0,50)
Marge d'interessos	1,21	1,22	1,27	1,28	1,27
Ingressos per dividends	0,00	0,15	0,01	0,02	0,00
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	0,13	0,10	0,11	0,10	0,23
Comissions netes	0,64	0,63	0,63	0,67	0,66
Resultats d'operacions financeres	0,02	0,21	0,05	(0,05)	0,03
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	0,14	0,13	0,13	0,14	0,14
Altres ingressos i despeses d'explotació	(0,03)	(0,14)	(0,03)	(0,23)	(0,03)
Marge brut	2,11	2,30	2,17	1,93	2,30
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1,16)	(1,19)	(1,24)	(1,21)	(1,19)
Despeses extraordinàries	0,00	(0,96)	0,00	(0,01)	0,00
Marge d'explotació	0,95	0,15	0,93	0,71	1,11
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	0,95	1,11	0,93	0,72	1,11
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(0,08)	(0,08)	(0,13)	(0,05)	0,20
Altres dotacions a provisions	(0,06)	(0,04)	(0,05)	(0,15)	(0,04)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(0,04)	(0,02)	(0,01)	(0,27)	(0,42)
Resultat abans d'impostos	0,77	0,01	0,74	0,24	0,85
Impost sobre societats	(0,14)	0,08	(0,19)	0,01	(0,33)
Resultat després d'impostos	0,63	0,09	0,55	0,25	0,52
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	0,00	0,00	0,00	0,03	0,04
Resultat atribuït al Grup	0,63	0,09	0,55	0,22	0,48
Actius totals mitjans nets (en milions d'euros)	407.283	406.725	393.767	384.500	388.276

(1) Ingressos/despeses del trimestre anualitzats sobre actius totals mitjans.

Marge brut

Marge d'interessos

- El **marge d'interessos** acumulat a setembre assoleix els 3.720 milions d'euros (+1,3% respecte del mateix període de 2018), amb l'impacte principal de l'increment dels ingressos del crèdit i els costos més baixos de finançament *retail* i institucional.

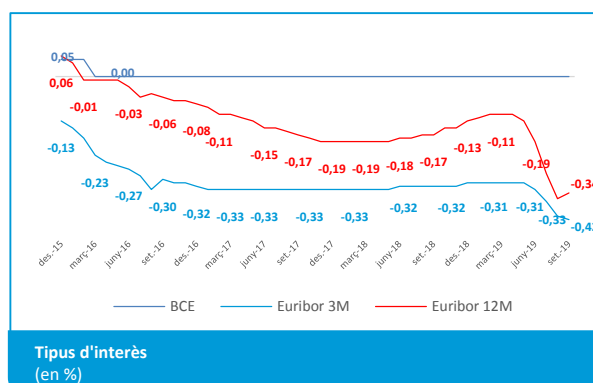
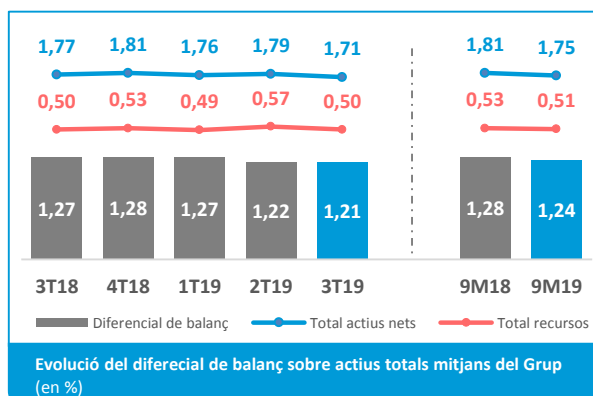
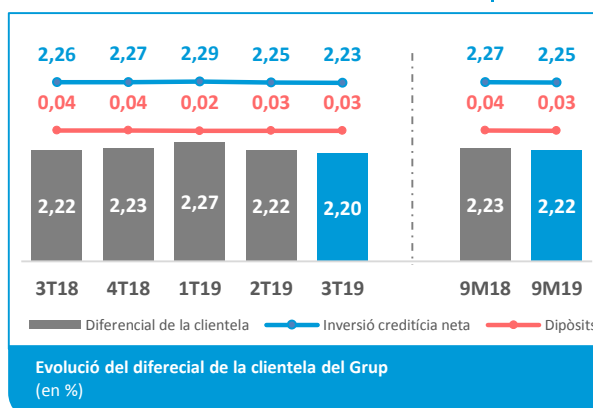
Aquest creixement es deu a:

- Ingressos del crèdit superiors, principalment per un increment del volum.
- Gestió del finançament minorista, que suposa una reducció del cost per la cancel·lació del deute subordinat *retail* el juny de 2018 i la reducció de 4 punts bàsics en el cost de l'estalvi a venciment.
- Estalvi en els costos del finançament institucional per preu més baix. Volum superior de la cartera de renda fixa.
- Millor aportació del negoci assegurador (productes d'estalvi).

- Respecte del **trimestre anterior**, el marge d'interessos augmenta un 0,1%, gràcies a:

- Increment en els ingressos per volum superior de la cartera creditícia. També hi contribueix la generació d'ingressos per un dia més que en el trimestre anterior.
- Lleu reducció del cost de l'estalvi a la vista per l'estabilitat dels tipus, malgrat el notable augment del saldo.
- Els impactes anteriors queden parcialment minorats per importants venciments de renda fixa a tipus superiors als de la cartera.

El **diferencial de la clientela** disminueix 2 punts bàsics durant el trimestre fins al 2,20%, com a conseqüència, essencialment, d'un descens en el rendiment del crèdit. El **diferencial de balanç** se situa 1 punt bàsic per sota del trimestre anterior. A finals de juny es va fer l'amortització anticipada de 13.410 milions d'euros corresponents a la TLTROII, amb un impacte significatiu en el saldo mitjà del trimestre d'intermediaris financers actius i passius, sense impacte en el marge d'interessos futur.

Evolució trimestral de rendiments i càrregues assimilades

En milions d'euros	3T19			2T19			1T19		
	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	21.353	35	0,65	31.860	46	0,58	23.555	44	0,76
Cartera de crèdits (a)	215.173	1.207	2,23	212.858	1.196	2,25	210.726	1.188	2,29
Valors representatius de deute	35.137	81	0,91	36.524	93	1,02	39.323	90	0,93
Altres actius amb rendiment	64.955	429	2,62	60.071	472	3,15	56.592	383	2,75
Resta d'actius	70.665	5	-	65.412	7	-	63.571	6	-
Total actius mitjans (b)	407.283	1.757	1,71	406.725	1.814	1,79	393.767	1.711	1,76
Intermediaris financers	29.129	(58)	0,78	42.221	(70)	0,67	42.505	(62)	0,60
Recursos de l'activitat minorista (c)	219.137	(15)	0,03	214.305	(16)	0,03	205.680	(13)	0,02
Estalvi a la vista	186.901	(9)	0,02	181.765	(11)	0,02	173.969	(9)	0,02
Estalvi a venciment	32.237	(5)	0,07	32.540	(5)	0,07	31.711	(4)	0,05
Estalvi a termini	28.893	(5)	0,08	29.274	(5)	0,07	29.004	(4)	0,06
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	3.344	-	-	3.265	-	-	2.706	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	28.553	(64)	0,89	28.694	(63)	0,88	26.734	(61)	0,92
Passius subordinats	5.400	(19)	1,36	5.400	(19)	1,40	5.400	(18)	1,36
Altres passius amb cost	73.771	(347)	1,87	68.421	(390)	2,29	65.286	(307)	1,91
Resta de passius	51.293	(12)	-	47.684	(15)	-	48.162	(13)	-
Total recursos mitjans (d)	407.283	(515)	0,50	406.725	(573)	0,57	393.767	(474)	0,49
Marge d'interessos		1.242			1.241			1.237	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,20			2,22			2,27	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,21			1,22			1,27	

En milions d'euros	4T18			3T18		
	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	20.980	45	0,85	23.981	45	0,74
Cartera de crèdits (a)	208.608	1.195	2,27	208.805	1.190	2,26
Valors representatius de deute	36.067	90	1,00	35.261	92	1,03
Altres actius amb rendiment	54.478	416	3,03	54.667	393	2,85
Resta d'actius	64.367	8	-	65.562	8	-
Total actius mitjans (b)	384.500	1.754	1,81	388.276	1.728	1,77
Intermediaris financers	41.475	(51)	0,49	43.893	(51)	0,46
Recursos de l'activitat minorista (c)	203.366	(20)	0,04	204.189	(18)	0,04
Estalvi a la vista	171.236	(11)	0,03	170.106	(9)	0,02
Estalvi a venciment	32.130	(9)	0,12	34.083	(9)	0,11
Estalvi a termini	29.343	(9)	0,13	31.022	(9)	0,12
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	2.787	-	-	3.061	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	25.935	(62)	0,95	25.941	(65)	1,00
Passius subordinats	5.723	(21)	1,44	6.150	(24)	1,55
Altres passius amb cost	63.100	(352)	2,21	63.557	(320)	2,00
Resta de passius	44.901	(12)	-	44.546	(11)	-
Total recursos mitjans (d)	384.500	(518)	0,53	388.276	(489)	0,50
Marge d'interessos		1.236			1.239	
Diferencial de la clientela (%) (a-c)		2,23			2,22	
Diferencial de balanç (%) (b-d)		1,28			1,27	

Per a la correcta interpretació, cal tenir en compte els aspectes següents:

- D'acord amb la normativa comptable, els ingressos derivats de l'aplicació de tipus negatius s'imputen segons la seva naturalesa. La rúbrica d'intermediaris financers de l'actiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers del passiu, els més significatius dels quals són els ingressos de la TLTRO II. De forma simètrica, la rúbrica d'intermediaris financers del passiu recull els interessos negatius dels saldos d'intermediaris financers de l'actiu. Només el net entre ingressos i despeses de les dues rúbriques té significació econòmica.
- Els epígrafs «Altres actius amb rendiment» i «Altres passius amb cost» recullen principalment l'activitat asseguradora de vida estalvi del Grup.
- Els saldos de totes les rúbriques, llevat de «Resta d'actius» i «Resta de passius», corresponen a saldos amb rendiment/cost. A «Resta d'actius» i «Resta de passius» s'hi incorporen aquelles partides del balanç que no tenen impacte en el marge d'interessos, així com aquells rendiments i costos que no són assignables a cap altra partida.
- Fins al quart trimestre de 2018, les cobertures de tipus d'interès de BPI es registraven pel net dins l'epígraf «Reste de passius». A partir del primer trimestre de 2019, s'ha homogeneïtzat el criteri de presentació amb els de la resta del Grup i s'imputen els impactes dins els epígrafs que recullen els elements coberts. La reclassificació va tenir un impacte positiu en «Estalvi a venciment» i «Reste de passius» i negatiu en «Valors representatius de deute» i «Crèdit a la clientela amb rendiment».

Comissions

- Els **ingressos per comissions** se situen en **1.904 milions d'euros**, **-1,7%** respecte del mateix període de 2018. **Bon comportament respecte del segon trimestre (+3,2%)** i el mateix trimestre de l'exercici anterior (+1,7%).
 - Les **comissions bancàries, valors i d'altres** inclouen ingressos d'operacions de valors, transaccionalitat, risc, gestió de dipòsits, mitjans de pagament i banca d'inversió. L'evolució interanual (-1,1%) s'explica íntegrament per comissions no recurrents inferiors, en especial de banca d'inversió, ja que sense considerar-les, les comissions bancàries es mantenen estables (+0,3%).
Fortalesa en l'evolució trimestral de les comissions bancàries, tant respecte del segon trimestre (+3,4%) com del mateix trimestre de l'exercici anterior (+2,5%), amb evolució positiva en diferents línies, entre les quals destaca en ambdues temporalitats el creixement de banca electrònica.
 - Les **comissions per comercialització d'assegurances** disminueixen respecte del mateix període de 2018 (-7,9%), impactades per diferències temporals en el llançament de nous productes. Reducció respecte del segon trimestre (-6,1%) a causa de l'estacionalitat, per bé que en nivells similars al mateix trimestre de 2018.
 - Les **comissions de fons d'inversió, carteres i SICAV** se situen en 395 milions d'euros (-4,7%). En la seva evolució hi incideix, entre d'altres, la reducció del patrimoni mitjà gestionat durant el 2019 a causa de l'evolució negativa dels mercats de finals de 2018.
En l'evolució respecte del trimestre anterior (+6,3%) hi impacta el patrimoni gestionat, més elevat, suportat per la progressiva recuperació dels mercats durant l'any.
 - Les **comissions per gestió de plans de pensions** se situen en 160 milions d'euros (-1,0%). La seva evolució interanual està marcada, entre d'altres, per l'entrada en vigor a partir del segon trimestre de 2018 de la limitació de comissions en la gestió de plans de pensions.
Creixement durant el trimestre (+2,6%) impulsat, entre d'altres, per l'increment del patrimoni mitjà.
 - Evolució positiva de les **comissions de Unit Link** durant l'any (+19,6%) i durant el trimestre (+4,8%).

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Comissions bancàries, valors i altres	1.099	1.113	(1,1)	380	367	352	375	371
Comercialització d'assegurances	161	175	(7,9)	51	55	55	52	52
Fons d'inversió, carteres i SICAV	395	415	(4,7)	138	130	127	137	141
Plans de pensions	160	161	(1,0)	55	54	51	56	54
Unit Link i d'altres ¹	89	74	19,6	32	30	27	25	27
Comissions netes	1.904	1.938	(1,7)	656	636	612	645	645

(1) Inclou ingressos corresponents a Unit Link i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada).

Ingressos de la cartera de participades

- Els **ingressos per dividends** inclouen durant el segon trimestre d'ambdós exercicis el dividend de Telefónica per 104 milions d'euros. Addicionalment, durant el segon trimestre de 2019 es van registrar 46 milions d'euros corresponents a BFA. El quart trimestre de 2018 incloïa un dividend de 23 milions d'euros per la participació romanent a Repsol en aquell moment.
- Els **Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** disminueixen 381 milions d'euros (-52,6%) respecte del mateix període de l'exercici anterior, essencialment, per la no atribució el 2019 del resultat de BFA i Repsol (412 milions d'euros atribuïts el 2018). Excloent-ne aquest efecte, l'evolució d'aquest epígraf és positiva (+9,9%).

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Ingressos per dividends	161	122	32,6		151	10	24	1
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	344	725	(52,6)	135	102	107	101	222
Ingressos de la cartera de participades	505	847	(40,4)	135	253	117	125	223

Resultats d'operacions financeres

- El **Resultat d'operacions financeres** se situa en 285 milions d'euros (-11,9%) i inclou, el 2019, la materialització de plusvàlues en actius de renda fixa, essencialment durant el segon trimestre.

El 2018 incloïa la revaloració de la participació de BPI en Viacer en el context de la seva desinversió, el resultat derivat de l'operativa de cobertures associades a obligacions subordinades amortitzades anticipadament i la materialització de plusvàlues en actius de renda fixa.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Resultats d'operacions financeres	285	323	(11,9)	24	213	48	(45)	30

Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances

- Els ingressos derivats de l'activitat d'assegurances de vida risc se situen en 407 milions d'euros, -2,8% durant l'any, com a conseqüència, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes, amb un creixement del 6,8% en relació amb el trimestre anterior i del 4,6% respecte del mateix trimestre de 2018.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	407	419	(2,8)	143	134	130	132	137

Altres ingressos i despeses d'explotació

- L'evolució de l'epígraf **Altres ingressos i despeses d'explotació** (-28,9%) es veu afectada, essencialment, per les despeses immobiliàries més baixes (impost sobre béns immobles i despeses de manteniment i gestió de la cartera d'adjudicats), com a conseqüència de la venda del negoci immobiliari, formalitzada durant el quart trimestre de 2018.

L'epígraf inclou, entre d'altres, ingressos i càrregues de filials no immobiliàries, ingressos per lloguers, despeses per la gestió dels immobles adjudicats i contribucions, taxes i impostos. En relació amb aquests últims, la seva meritació provoca estacionalitat en l'evolució trimestral de l'epígraf:

- El segon trimestre inclou la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) per un import de 103 milions d'euros⁽¹⁾ (97 milions d'euros el 2018). Contribució al Fons de Garantia de Dipòsits (FGD) registrada durant el quart trimestre per 228 milions d'euros.
- Registre durant el primer trimestre de cada exercici d'una estimació de l'impost sobre béns immobles (16 milions d'euros estimats per a 2019, respecte dels 48 milions d'euros el 2018).

(1) Inclou la contribució de BPI per 7 milions d'euros al Fundo de Resolução portuguès.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
FUR/ FGD	(103)	(97)	6,2		(103)		(228)	
Altres ingressos i despeses immobiliàries (inclou IBI)	(11)	(118)	(90,7)	1		(12)	(29)	3
Altres	(97)	(82)	18,3	(36)	(38)	(23)	30	(30)
Altres ingressos i despeses d'explotació	(211)	(297)	(28,9)	(35)	(141)	(35)	(227)	(27)

Despeses d'administració i amortització

- Les **Despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en 3.597 milions d'euros, +3,8%, per bé que mostren una millora del -1,3% respecte del trimestre anterior.
- La seva evolució interanual es veu afectada per:
 - Les despeses de personal augmenten un 2,3% per l'increment orgànic d'aquestes.
 - Disminució del 2,4% de les despeses generals, entre d'altres, per l'aplicació d'IFRS16. Aïllant aquest efecte (113 milions d'euros), en el seu augment incideixen més despeses per la transformació del model de distribució (oficines Store, model *InTouch* d'atenció remota) i una despesa més elevada en tecnologia i nous requeriments normatius.
 - Les amortitzacions s'incrementen un 34,1% com a conseqüència, entre d'altres, de l'entrada en vigor d'IFRS16, que implica l'activació i posterior amortització dels drets d'ús de béns per llogar, que es compensa essencialment amb la reducció de les despeses generals. Sense aquest efecte, la despesa per amortització incrementa aproximadament un 1% respecte del mateix període de 2018.
- Les **Despeses extraordinàries** inclouen l'acord assolit amb els representants dels treballadors durant el segon trimestre sobre un pla amb extincions indemnitzades, així com altres mesures que permetran una flexibilitat laboral més elevada.

L'impacte en el compte de resultats del segon trimestre va ser de **-978 milions d'euros bruts**. La major part de les sortides acordades van tenir lloc l'1 d'agost, amb el consegüent reflex en estalvi de costos (reducció durant el tercer trimestre d'un **-3,8% de despeses de personal**).

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge brut	6.610	6.901	(4,2)	2.165	2.336	2.109	1.866	2.247
Despeses de personal	(2.255)	(2.204)	2,3	(731)	(760)	(764)	(733)	(741)
Despeses generals	(938)	(961)	(2,4)	(314)	(312)	(312)	(331)	(320)
Amortitzacions	(404)	(301)	34,1	(144)	(132)	(128)	(104)	(101)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(3.597)	(3.466)	3,8	(1.189)	(1.204)	(1.204)	(1.168)	(1.162)
Despeses extraordinàries	(978)	(11)			(978)		(13)	(3)

Ràtio d'eficiència ¹	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Ràtio d'eficiència (%)	67,9	67,0	54,7	53,1	53,3
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (%)	56,2	55,4	54,4	52,9	53,2
Ràtio d'eficiència core ² (%)	57,9	57,7	56,9	56,4	56,3

(1) Últims 12 mesos.

(2) Quocient entre despeses administració i amortització recurrents (12 mesos) i ingressos core (12 mesos). Vegeu «Annexos – Glossari».

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions

- Les **Dotacions per a insolvències** se situen en -288 milions d'euros (-50 milions d'euros el 2018, després de la reversió de provisions associada a l'actualització del valor recuperable de l'exposició en un gran acreditat per 275 milions d'euros, aproximadament, durant el tercer trimestre).

El **cost del risc** (12 mesos) se situa en el **0,14%**.

Durant el quart trimestre de 2018, impacte positiu singular per 78 milions d'euros després de la revisió de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit efectuats en el marc de l'adquisició de BPI (+22 milions durant el primer trimestre i +19 milions en el segon i tercer trimestre de 2019, respectivament).

- Altres dotacions** recull, principalment, la cobertura per a contingències i el deteriorament d'altres actius.

El segon trimestre de 2018 incloïa el registre de -152 milions d'euros corresponent a la diferència entre el preu de recompra a TPG del 51% del *servicer* immobiliari i el valor raonable estimat de la participació en aquell moment.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Dotacions per a insolvències	(288)	(50)		(84)	(81)	(123)	(47)	198
Altres dotacions a provisions	(151)	(327)	(53,8)	(60)	(43)	(48)	(143)	(44)
Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres dotacions a provisions	(439)	(377)	16,3	(144)	(124)	(171)	(190)	154

Guany/pèrdues en la baixa d'actius i altres

- Guany/pèrdues en la baixa d'actius i d'altres** recull, essencialment, els resultats d'operacions singulars formalitzades i els resultats per vendes i sanejaments d'actius.

L'evolució interanual (-82,8%) reflecteix, essencialment, esdeveniments extraordinaris durant els nou primers mesos de 2018:

- Durant el segon trimestre, la línia de resultats immobiliaris recull el registre del deteriorament del 49% de la participació mantinguda anteriorment a ServiHabitat per adequar-ne el valor en llibres al nou valor raonable (-52 milions d'euros).
- Registre, durant el tercer trimestre, del resultat negatiu derivat de l'acord de venda de la participació en Repsol (-453 milions d'euros), així com el benefici procedent de la venda del negoci d'adquirença (Terminal Punt de Venda) de BPI a Comercia Global Payments (+58 milions).

A més, durant el quart trimestre de 2018 aquest epígraf recollia la formalització de la venda del negoci immobiliari (incloent-hi despeses, impostos i altres costos) per un import de -60 milions d'euros, així com -154 milions d'euros derivat del canvi en la classificació comptable de la participació en BFA.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Resultats immobiliaris	(23)	(53)	(56,6)	(8)	(5)	(10)	(64)	(2)
Altres	(59)	(424)	(86,1)	(36)	(17)	(6)	(194)	(405)
Guany / pèrdues en la baixa d'actius i altres	(82)	(477)	(82,8)	(44)	(22)	(16)	(258)	(407)

Activitat

Balanç

Actius per 413.165 milions d'euros a 30 de setembre de 2019, +1,8% durant el trimestre (+6,9% l'any):

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
- Efectiu, saldos en efectiu a bancs centrals i altres dipòsits a la vista	19.965	17.067	17,0	19.158	4,2
- Actius financers mantinguts per a negociar	14.392	12.806	12,4	9.810	46,7
- Actius financers no destinats per a negociació valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis a resultats	548	573	(4,4)	704	(22,2)
Instruments de patrimoni	201	212	(5,2)	232	(13,4)
Valors representatius de deute	93	92	1,1	145	(35,9)
Préstecs i bestretes	254	269	(5,6)	327	(22,3)
- Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	20.276	20.359	(0,4)	21.888	(7,4)
- Actius financers a cost amortitzat	249.829	251.348	(0,6)	242.582	3,0
Entitats de crèdit	6.583	6.648	(1,0)	7.555	(12,9)
Clientela	226.019	227.700	(0,7)	217.967	3,7
Valors representatius de deute	17.227	17.000	1,3	17.060	1,0
- Derivats - comptabilitat de cobertures	2.546	2.034	25,2	2.056	23,8
- Inversions en negocis conjunts i associades	4.053	3.962	2,3	3.879	4,5
- Actius afectes al negoci assegurador ¹	73.978	70.774	4,5	61.688	19,9
- Actius tangibles ²	7.367	7.478	(1,5)	6.022	22,3
- Actius intangibles	3.781	3.820	(1,0)	3.848	(1,7)
- Actius no corrents i grups alienables classificats com a mantinguts per a la venda	1.332	1.285	3,7	1.239	7,5
- Resta actius	15.098	14.501	4,1	13.748	9,8
Total actiu	413.165	406.007	1,8	386.622	6,9
Passiu	388.466	382.023	1,7	362.564	7,1
- Passius financers mantinguts per a negociar	14.179	11.514	23,1	9.015	57,3
- Passius financers a cost amortitzat	291.097	289.773	0,5	282.460	3,1
Dipòsits de bancs centrals i entitats de crèdit	27.412	26.965	1,7	37.440	(26,8)
Dipòsits de la clientela	221.887	223.903	(0,9)	210.200	5,6
Valors representatius de deute emesos	33.755	32.751	3,1	29.244	15,4
Altres passius financers	8.043	6.154	30,7	5.576	44,2
- Passius afectes al negoci assegurador ¹	70.458	68.298	3,2	60.452	16,6
- Provisions	5.514	5.484	0,5	4.610	19,6
- Resta passius	7.218	6.954	3,8	6.027	19,8
Patrimoni net	24.699	23.984	3,0	24.058	2,7
- Fons propis ³	25.831	25.218	2,4	25.384	1,8
- Interessos minoritaris	28	28	0,0	29	(3,4)
- Altre resultat global acumulat ³	(1.160)	(1.262)	(8,1)	(1.355)	(14,4)
Total passiu i patrimoni net	413.165	406.007	1,8	386.622	6,9

(1) D'acord amb el que estableixen les modificacions de la IFRS4, el Grup ha decidit aplicar l'exempció temporal de la IFRS9 per a les inversions financeres de les companyies asseguradores del Grup per a aquells períodes anteriors a l'1 de gener de 2021, a l'espera de l'entrada en vigor de la nova norma NIIF17 - Contractes d'Assegurança, que regularà la presentació i valoració dels contractes d'assegurança (incloent-hi les provisions tècniques). Com a conseqüència, aquestes inversions queden agrupades a l'epígraf «Actius afectes al negoci assegurador» del balanç. Per tal de facilitar la comparació de la informació, també s'han agrupat els saldos de les provisions tècniques corresponents a Unit Link i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada), de manera que queden incloses a l'epígraf «Passius afectes al negoci assegurador».

(2) La variació d'aquest epígraf el 2019 és conseqüència, essencialment, de l'entrada en vigor d'IFRS16 en data 1 de gener de 2019, que implica el reconeixement dels actius i passius relacionats amb el lloguer en el balanç de l'arrendatari pel valor present dels pagaments previstos en el contracte de lloguer.

(3) Les pèrdues i els guanys actuàrials prèviament reconeguts en fons propis es registren a l'epígraf Altre resultat global acumulat. Com a conseqüència d'aquest canvi de criteri comptable, les xifres del patrimoni net corresponents a 31 de desembre de 2018 s'han reexpressat a efectes comparatius; s'han reclassificat 548 milions d'euros entre ambdós epígrafs, sense impacte en el patrimoni net total.

Crèdit a la clientela de gestió

El **crèdit brut a la clientela** se situa en **227.876 milions d'euros** (+1,4%), i la **cartera sana** creix un 2,1% el 2019. Evolució de la cartera sana durant el trimestre (-1,1%), marcada per l'habitual estacionalitat negativa per la liquidació de la bestreta a pensionistes i per operacions singulars amb el sector públic.

En l'evolució per segments destaca:

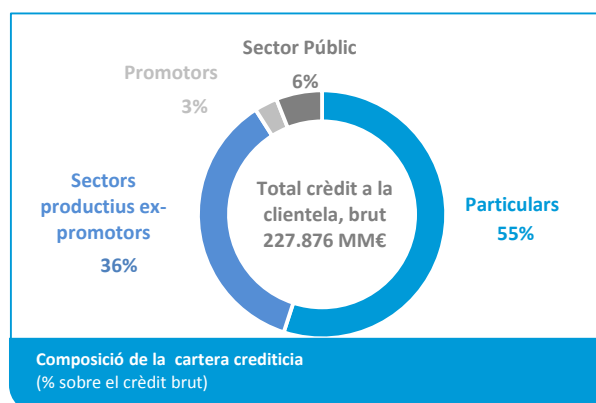
El **crèdit per a l'adquisició d'habitatge** (-2,4% l'any i -1,1% durant el trimestre) segueix marcat pel despallanquejament de les famílies.

El **crèdit a particulars – altres finalitats** augmenta un 1,0% el 2019, impulsat pel **crèdit al consum** (+11,6%). En l'evolució trimestral, hi incideix l'estacionalitat descrita anteriorment. Excloent-ne l'efecte estacional, el crèdit a particulars – altres finalitats es manté estable durant el trimestre.

El finançament a **empreses - sectors productius ex-promotors** augmenta un 5,1% el 2019 (+0,8% durant el trimestre). La quota de mercat¹ de crèdit a empreses assoleix el 15,0%.

El finançament a **promotors** es redueix un -2,5% l'any.

En l'evolució del **sector públic**, hi incideixen operacions singulars que expliquen l'evolució positiva durant l'any (+9,1%) i la caiguda del tercer trimestre (-6,8%).

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
Crèdits a particulars	125.216	127.944	(2,1)	127.046	(1,4)
Compra habitatge	89.445	90.482	(1,1)	91.642	(2,4)
Altres finalitats	35.771	37.462	(4,5)	35.404	1,0
del qual: consum	14.453	14.003	3,2	12.946	11,6
Crèdits a empreses	89.749	89.074	0,8	85.817	4,6
Sectors productius ex-promotors	83.606	82.951	0,8	79.515	5,1
Promotors ²	6.143	6.123	0,3	6.302	(2,5)
Sector públic	12.911	13.849	(6,8)	11.830	9,1
Crèdit a la clientela, brut³	227.876	230.867	(1,3)	224.693	1,4
Del qual:					
Crèdit sa	218.417	220.925	(1,1)	213.962	2,1
Fons per a insolvències	(5.071)	(5.369)	(5,6)	(5.728)	(11,5)
Crèdits a la clientela, net	222.805	225.498	(1,2)	218.965	1,8
Riscos contingents	16.443	15.688	4,8	14.588	12,7

(2) Després d'una homogeneïtzació dels criteris de segmentació de BPI a criteris del Grup, a tancament de 2018 han estat resegmentats 527 milions d'euros des de crèdit promotor cap a crèdit a sectors productius ex-promotors, essencialment.

(3) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos – Glossari».

(1) Darrera informació disponible. Dades d'elaboració pròpia.
Font: Banc d'Espanya.
Quota de mercat a Espanya.

Recursos de clients de gestió

Els **recursos de clients** se situen en **381.136 milions d'euros**, +6,3% el 2019 impulsats, entre d'altres, per la fortalesa de la franquícia i la recuperació dels mercats. En l'evolució trimestral (+0,1%), hi incideix l'habitual estacionalitat positiva del trimestre anterior resultat, entre d'altres, de les pagues dobles.

- Els recursos en balanç assoleixen els 275.062 milions d'euros (+6,0%).
 - Creixement de l'**estalvi a la vista** fins als 188.322 milions d'euros (+8,1%). En la seva evolució trimestral (-0,9%) hi incideix, entre d'altres, l'efecte estacional descrit anteriorment.
 - L'**estalvi a termini** se situa en 30.395 milions d'euros. En la seva evolució anual, hi incideix l'emissió d'una nota minorista durant el primer trimestre per 950 milions d'euros amb venciment a 5 anys que compensa parcialment la disminució de dipòsits en un entorn de tipus d'interès en mínims en la renovació de venciments.
 - Increment dels **passius per contractes d'assegurances**¹ (+4,8% i +0,7% durant l'any i durant el trimestre, respectivament) gràcies a l'evolució de la cartera de productes i a l'adaptació a les necessitats dels clients. Destaca la bona evolució dels *Unit Link*, que creixen un 22,7% durant l'any i un 5,2% durant el trimestre.

CaixaBank manté el seu lideratge amb una quota² de mercat en assegurances de vida del 27,5%.

- Els **actius sota gestió** creixen fins als 99.677 milions d'euros. En la seva evolució anual (+6,1%) hi incideix, essencialment, la recuperació dels mercats després de la caiguda de finals del quart trimestre de 2018.
 - El patrimoni gestionat en **fons d'inversió, carteres i SICAV** se situa en 67.133 milions d'euros (+4,0% durant l'any i +0,9% durant el trimestre).
 - Els **plans de pensions** assoleixen els 32.544 milions d'euros (+10,7% durant l'any i + 2,7% durant el trimestre).

CaixaBank manté una quota² en fons d'inversió del 16,9% i en plans de pensions, del 25,1%.

- Altres comptes inclou principalment recursos transitoris associats a transferències i recaptació.

(1) No inclou l'impacte de la variació de valor dels actius financers associats, a excepció dels *Unit Link* i *Renda Vitalícia Inversió Flexible* (part gestionada).

(2) Darrera informació disponible. Font: ICEA/INVERCO. Quota de mercat a Espanya.

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
Recursos de l'activitat de clients	218.717	220.764	(0,9)	204.980	6,7
Estalvi a la vista	188.322	189.951	(0,9)	174.256	8,1
Estalvi a termini ³	30.395	30.813	(1,4)	30.724	(1,1)
Passius per contractes d'assegurances	54.888	54.497	0,7	52.383	4,8
del qual: <i>Unit Link</i> i d'altres ⁴	11.112	10.559	5,2	9.053	22,7
Cessió temporal d'actius i altres	1.457	1.615	(9,8)	2.060	(29,3)
Recursos de balanç	275.062	276.876	(0,7)	259.423	6,0
Fons d'inversió, carteres i SICAV	67.133	66.513	0,9	64.542	4,0
Plans de pensions	32.544	31.686	2,7	29.409	10,7
Actius sota gestió	99.677	98.199	1,5	93.951	6,1
Altres comptes	6.397	5.789	10,5	5.108	25,2
Total recursos de clients⁵	381.136	380.864	0,1	358.482	6,3

(3) Inclou emprèstits retail per un import de 1.719 milions d'euros a 30 de setembre de 2019, 950 milions d'euros dels quals corresponen a la nota minorista emesa durant el primer trimestre de 2019.

(4) Incorpora els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i *Renda Vitalícia Inversió Flexible* (part gestionada).

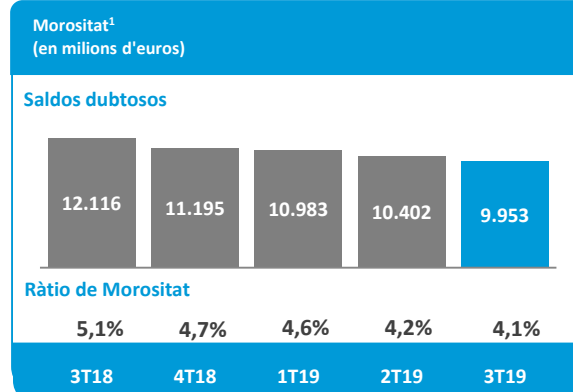
(5) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos - Glossari».

[Gestió del risc]

Qualitat del risc de crèdit

Morositat

- La **ràtio de morositat es redueix fins al 4,1%** (-61 punts bàsics el 2019).
- Els saldos **dubtosos baixen 1.242 milions d'euros** el 2019 (-449 milions d'euros durant el trimestre) i se situen en 9.953 milions d'euros. A més de la gestió activa de la cartera dubtosa i la normalització dels indicadors de qualitat d'actiu, el 2019 s'han formalitzat vendes de carteres.

Deutors dubtosos (crèdits i riscos contingents), entrades i sortides

(1) Càlculs considerant crèdits i riscos contingents.

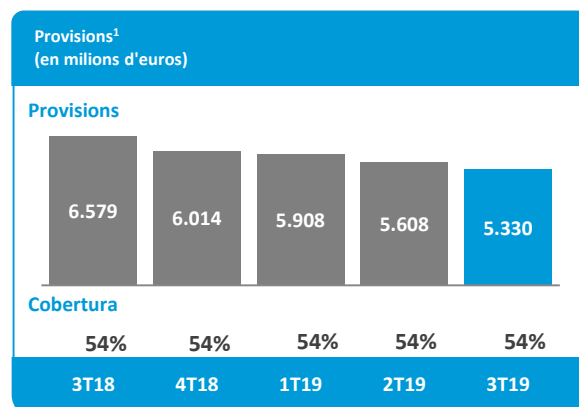
En milions d'euros	3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Saldo inicial del període	12.714	12.116	11.195	10.983	10.402
Entrades a dubtosos	886	996	799	668	680
Sortides de dubtosos	(1.484)	(1.917)	(1.011)	(1.249)	(1.129)
dels quals fallits	(100)	(354)	(117)	(186)	(58)
Saldo final del període	12.116	11.195	10.983	10.402	9.953

Fons per a insolvències

- Els **fons per a insolvències** a 30 de setembre de 2019 se situen en 5.330 milions d'euros.

En l'evolució dels fons hi influeixen els ajustos del valor recuperable de les exposicions creditícies, la cancel·lació de deute derivat de la compra i l'adjudicació d'immobles i la baixa d'actius i traspassos a fallits.

- La **ràtio de cobertura es manté en el 54%**.

Moviment del fons per a insolvències

En milions d'euros	3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Saldo inicial del període	7.172	6.579	6.014	5.908	5.608
Dotacions per a insolvències	(198)	47	123	81	84
Usos i sanejaments	(367)	(584)	(209)	(363)	(353)
Traspassos i altres variacions	(28)	(28)	(20)	(18)	(9)
Saldo final del període	6.579	6.014	5.908	5.608	5.330

Ràtio de morositat per segments

	30.09.19	30.06.19	31.12.18
Crèdits a particulars	4,5%	4,6%	4,7%
Compra habitatge	3,5%	3,7%	3,8%
Altres finalitats	6,9%	6,8%	7,2%
del qual consum	4,5%	4,2%	4,0%
Crèdits a empreses	4,2%	4,5%	5,4%
Sectors productius ex-promotors	4,0%	4,1%	4,7%
Promotors	8,0%	10,1%	14,3%
Sector públic	0,3%	0,3%	0,4%
Ràtio morositat (crèdits + avals)	4,1%	4,2%	4,7%

La ràtio de morositat relativa a «Altres finalitats» està afectada al tancament del segon trimestre pels avançaments a pensionistes, que suposen un increment i una reducció posterior del volum de crèdit en el segon i tercer trimestre, respectivament. Sense aquest efecte, la ràtio de morositat del 2T19 d'«altres finalitats» se situa en el 7,1%.

Classificació per stages del crèdit brut i provisió

Tot seguit es presenta l'exposició de la cartera creditícia, així com les provisions associades, classificades a partir de les diferents categories de risc de crèdit establertes en la normativa IFRS9.

30.09.19	Exposició de la cartera				Provisions			
En milions d'euros	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
Crèdit	203.507	14.910	9.459	227.876	(655)	(706)	(3.710)	(5.071)
Riscos contingents	15.279	670	494	16.443	(31)	(17)	(211)	(259)
Total crèdit i riscos contingents	218.786	15.580	9.953	244.319	(686)	(723)	(3.921)	(5.330)

30.06.19	Exposició de la cartera				Provisions			
En milions d'euros	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
Crèdit	205.662	15.263	9.942	230.867	(669)	(732)	(3.968)	(5.369)
Riscos contingents	14.571	657	460	15.688	(31)	(17)	(191)	(239)
Total crèdit i riscos contingents	220.233	15.920	10.402	246.555	(700)	(749)	(4.159)	(5.608)

31.12.18	Exposició de la cartera				Provisions			
En milions d'euros	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL	Stage 1	Stage 2	Stage 3	TOTAL
Crèdit	197.618	16.344	10.731	224.693	(697)	(742)	(4.289)	(5.728)
Riscos contingents	13.499	625	464	14.588	(37)	(24)	(225)	(286)
Total crèdit i riscos contingents	211.117	16.969	11.195	239.281	(734)	(766)	(4.514)	(6.014)

Refinançaments

	30.09.19		30.06.19		31.12.18	
En milions d'euros	Total	del qual: dubtosos	Total	del qual: dubtosos	Total	del qual: dubtosos
Particulars	5.155	3.261	5.356	3.367	5.557	3.444
Empreses (ex-promotor)	3.190	1.839	3.163	1.880	3.371	2.085
Promotors	688	340	768	441	1.017	649
Sector públic	248	19	252	19	218	21
Total	9.281	5.459	9.539	5.707	10.163	6.199
Provisions	2.216	1997	2.371	2.151	2.501	2.321

Actius immobiliaris adjudicats

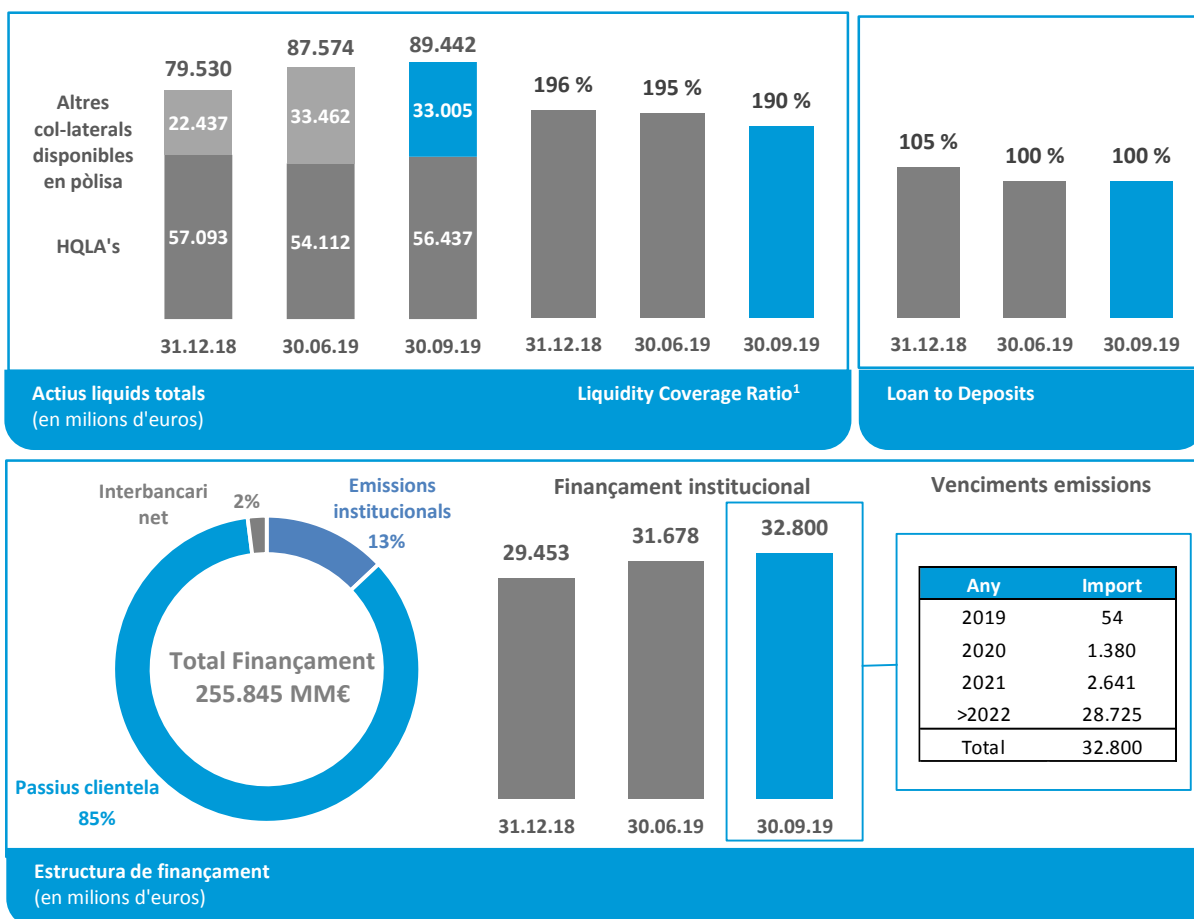
- La cartera d'**adjudicats nets disponibles per a la venda**¹ a Espanya se situa en 914 milions d'euros (+174 milions d'euros durant l'any i +51 milions d'euros durant el trimestre). **La ràtio de cobertura**² és del **39%**, i la ràtio de cobertura comptable², del 30%.
- La cartera de **lloguer** a Espanya se situa en 2.235 milions d'euros nets de provisions (-244 milions d'euros durant l'any i -94 milions d'euros durant el trimestre).
- El **total de vendes**³ d'immobles el 2019 assoleix els 354 milions d'euros.
- D'altra banda, els **actius adjudicats nets de BPI** pugen el 30 de setembre de 2019 a 17 milions d'euros (-10 milions d'euros durant l'any i -4 milions d'euros durant el trimestre).

(1) No inclou drets de rematada d'immobles procedents de subhasta (156 milions d'euros nets a 30 de setembre de 2019).

(2) Vegeu definició a «Annexos – Glossari».

(3) A preu de venda.

Liquiditat i estructura de finançament

- Els **actius líquids totals** se situen en **89.442 milions d'euros** el 30 de setembre de 2019, amb un creixement de 9.912 milions d'euros durant l'any a causa de l'evolució positiva del *gap* comercial i d'un volum de noves emissions superior als venciments.
- La **Liquidity Coverage Ratio** mitjana del Grup (LCR)¹ el 30 de setembre de 2019 és del **190%**, molt per damunt del mínim puntual del 100% requerit a partir de l'1 de gener de 2018.
- La **Net Stable Funding Ratio**(NSFR)² se situa en 124% el 30 de setembre de 2019.
- Sòlida estructura de finançament minorista amb una ràtio **loan to deposits del 100%**.
- El **saldo disposat** de la pòlissa del BCE a 30 de setembre de 2019 es manté en 14.773 milions d'euros (-13.410 milions d'euros l'any per devolució anticipada parcial del TLTRO II).
- **Finançament institucional³** per 32.800 milions d'euros amb emissió de diferents instruments de deute durant el 2019. Durant el trimestre destaca la **primera emissió feta per un banc espanyol d'un bo social** per un import de 1.000 milions d'euros, en format de deute sènior no preferent.
- La capacitat d'emissió no utilitzada de cèdules hipotecàries i territorials de CaixaBank, S.A. és de 4.537 milions d'euros al tancament de setembre del 2019.

(1) Mitjana últims 12 mesos.

(2) Càlcul aplicant criteris regulatoris establerts al Reglament (UE) 2019/876, que entra en vigor el juny de 2021 (millor enteniment de l'aplicació d'aquests criteris).

(3) Vegeu «Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió» a «Annexos – Glossari».

Informació sobre les emissions efectuades el 2019 pel Grup

En milions d'euros						
Emissió	Import total	Import	Venciment	Cost ¹	Demanda ²	Emissor
Deute sènior	1.000	1.000	7 anys	1,195% (<i>midswap</i> +0,90%)	2.250	CaixaBank
		1.000	5 anys	2,47% (<i>midswap</i> +2,25%)	2.400	CaixaBank
		50	10 anys	2,00% (<i>midswap</i> +1,56%)	Privada	CaixaBank
Deute senior non-preferred	3.382	1.250	7 anys	1,464% (<i>midswap</i> +1,45%)	4.000	CaixaBank
		82	15 anys	1,231%	Privada	CaixaBank
		1.000	5 anys	0,765% (<i>midswap</i> +1,13%)	2.250	CaixaBank ³
Cèdules hipotecàries	500	500	15 anys	1,40% (<i>midswap</i> +0,442%)	Privada	CaixaBank ⁴
Obrigações hipotecárias	500	500	5 anys	0,343% (<i>midswap</i> +0,25%)	3.100	BPI

(1) Correspon a la yield de l'emissió.

(2) Per a l'emissió deute senior non-preferred de 1.250 milions d'euros i per a l'emissió social de deute senior non-preferred de 1.000 milions d'euros, s'indica la demanda màxima.

(3) El mes de setembre de 2019, CaixaBank ha tancat la seva primera emissió d'un bo social per un import de 1.000 milions d'euros de deute senior non-preferred.

(4) Les cèdules hipotecàries corresponen a 6 col·locacions privades amb un cost mitjà ponderat d'1,40%.

Informació sobre col·lateralització de cèdules hipotecàries de CaixaBank, S.A.

30.09.19

En milions d'euros		
Cèdules hipotecàries emeses	a	49.940
Carta de préstecs i crèdits (col·lateral per cèdules hipotecàries)	b	88.188
Col·lateralització	b/a	177%
Sobrecol·lateralització	b/a-1	77%
Capacitat d'emissió de cèdules hipotecàries ⁵		2.846

(5) Addicionalment, CaixaBank, S.A. disposa d'una capacitat d'emissió de cèdules territorials per 1.691 milions d'euros.

[Gestió del capital]

- La ràtio **Common Equity Tier 1 (CET1)** assoleix l'**11,7%**⁽¹⁾ a 30 de setembre de 2019. Excloent-ne els impactes extraordinaris del primer trimestre (-11 punts bàsics per la primera aplicació de la normativa IFRS16 i -5 punts bàsics de l'ajust dels requeriments de risc de crèdit pel finançament de béns immobles segons la normativa aplicable⁽²⁾), l'evolució dels nou primers mesos ha estat de +18 punts bàsics per generació orgànica de capital (+5 punts bàsics durant el trimestre) i +13 punts bàsics per l'evolució dels mercats i altres impactes (+6 punts bàsics durant el trimestre).
- Aquests nivells de **CET1** posen les bases per assolir el nou objectiu de capital fixat en el Pla estratègic 2019-2021, que se situa al voltant del 12%, amb un *buffer* d'un punt percentual addicional, que s'anirà constituint fins a final de 2021, per fer front a futurs canvis regulatoris, entre els quals la finalització del marc de Basilea 3.
- La ràtio **Tier 1** se situa en el **13,2%**. El Grup manté des de l'any passat un 1,5% d'instruments AT1, en línia amb el que preveu el Pilar 1 de la normativa de capital.
- La **ràtio de capital total** es manté en el **15,3%**.
- El nivell de palanquejament (*leverage ratio*) assoleix el 5,6%.
- Pel que fa al requeriment de MREL (22,5% dels APR a nivell consolidat a partir de l'1 de gener de 2021), fins al 30 de setembre, CaixaBank té una ràtio sobre APR del 21,4% considerant la totalitat dels passius que actualment pot triar⁽³⁾ la Junta Única de Resolució. Aquest trimestre s'ha fet una emissió d'un bo social de 1.000 milions de deute *senior non-preferred*. A nivell subordinat, incloent-hi només deute *senior non-preferred*, la ràtio MREL assoleix el 19,1%.
- D'altra banda, **CaixaBank està subjecte a requeriments mínims de capital** en base individual. La ràtio **CET1** en aquest perímetre es manté en el 13,3%, amb uns actius ponderats per risc de 135.029 milions d'euros.
- A més, **BPI** també compleix els seus requeriments mínims de capital. La ràtio **CET1** de la companyia a nivell subconsolidat és del 12,7% a 30 de setembre de 2019.
- Les decisions del Banc Central Europeu (BCE) i del supervisor nacional exigeixen al Grup que mantingui, durant el 2019, uns requisits d'un 8,77% per al **CET1**⁽⁴⁾, un 10,27% per al **Tier 1** i un 12,27% per a capital total.
- Els nivells actuals de solvència del Grup constaten que els requeriments aplicables no implicarien cap limitació automàtica de les referides en la normativa de solvència sobre les distribucions de dividends, de retribució variable i d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional (hi ha un marge de 289 punts bàsics, això és, 4.317 milions d'euros, fins al *trigger* MDA⁽⁵⁾ del Grup). La política de dividends de CaixaBank compleix les condicions establertes pel BCE en la recomanació que va publicar el 10 de gener del 2019, amb la qual cosa no representa cap limitació per a l'Entitat.

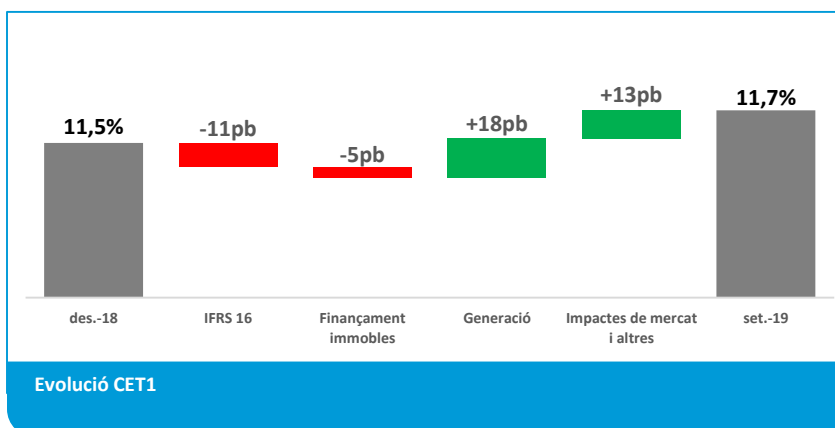
(1) A partir de l'1 de gener de 2019, les ràtios de capital de CaixaBank en visió fully loaded són iguals que les regulatòries.

(2) Vegeu l'article 128 del Reglament 575/2013 «Capital Requirements Regulation» (CRR).

(3) Els passius elegibles inclouen el deute senior non-preferred, el deute senior preferred i altres passius parí passu a aquesta, a criteri de la Junta Única de Resolució.

(4) Inclou el 0,02% de coixí anticíclic per les exposicions en altres països (principalment el Regne Unit i Noruega).

(5) Vegeu definició a «Annex – Glossari».

Evolució i principals indicadors de solvència

En milions d'euros	30.09.18	31.12.18	31.03.19	30.06.19	30.09.19	Variació trimestral
Instruments CET1	23.250	23.257	23.651	23.434	23.701	267
Fons propis comptables	25.581	25.384	25.832	25.218	25.831	613
Capital	5.981	5.981	5.981	5.981	5.981	
Resultat atribuït al Grup	1.768	1.985	533	622	1.266	644
Reserves i altres	17.832	17.418	19.318	18.615	18.584	(31)
Altres instruments de CET1 ¹	(2.331)	(2.127)	(2.181)	(1.784)	(2.131)	(347)
Deduccions CET1	(6.313)	(6.457)	(6.396)	(6.415)	(6.291)	124
CET1	16.937	16.800	17.255	17.019	17.409	390
Instruments AT1	2.233	2.233	2.234	2.235	2.235	
Deduccions AT1						
TIER 1	19.169	19.033	19.489	19.253	19.645	392
Instruments T2	3.312	3.295	3.288	3.278	3.170	(108)
Deduccions T2						
TIER 2	3.312	3.295	3.288	3.278	3.170	(108)
CAPITAL TOTAL	22.482	22.328	22.777	22.531	22.815	284
Altres instruments subordinats comp. MREL ²		2.303	3.301	4.682	5.684	1.002
MREL subordinat		24.631	26.079	27.213	28.499	1.286
Altres instruments computables MREL		2.943	4.000	3.907	3.393	(514)
MREL		27.574	30.079	31.120	31.892	772
Actius ponderats per risc	148.996	145.942	148.892	147.331	149.245	1.914
Ràtio CET1	11,4%	11,5%	11,6%	11,6%	11,7%	0,1%
Ràtio Tier 1	12,9%	13,0%	13,1%	13,1%	13,2%	0,1%
Ràtio capital total	15,1%	15,3%	15,3%	15,3%	15,3%	
Ràtio MREL subordinada	15,9%	16,9%	17,5%	18,5%	19,1%	0,6%
Ràtio MREL		18,9%	20,2%	21,1%	21,4%	0,3%
Leverage Ratio	5,6%	5,5%	5,5%	5,5%	5,6%	0,1%
Ràtio CET1 individual	12,5%	13,1%	13,1%	13,3%	13,3%	
Ràtio Tier1 individual	14,1%	14,8%	14,8%	14,9%	14,9%	
Ràtio Capital Total individual	16,5%	17,3%	17,2%	17,4%	17,3%	(0,1%)
Actius ponderats per risc individual	136.778	132.684	134.692	133.386	135.029	1.643
Resultat individual	780	1.163	370	551	1.328	777
ADIs ³	1.972	1.909	2.215	1.689	2.458	769
Buffer MDA individual	7.147	7.793	7.921	8.317	8.410	93
Leverage ratio individual	6,0%	6,2%	6,1%	6,2%	6,2%	

A partir de l'1 de gener de 2019, les dades regulatòries i fully loaded són iguals.

Les pèrdues i els guanys actuàrials prèviament reconeguts en fons propis es registren a l'epígraf Altres resultats global acumulat. Com a conseqüència d'aquest canvi de criteri comptable, les xifres del patrimoni net de 2018 s'han reexpressat a efectes comparatius.

Les dades dels trimestres anteriors han estat actualitzades amb la versió oficial COREP.

(1) Inclou, principalment, previsió de dividends i OCI. Per a 2019 es dedueix com a estimació de dividends el 60% del resultat.

(2) Durant el tercer trimestre de 2019 s'ha fet l'emissió d'un bo social de 1.000 milions d'euros de deute senior non-preferred.

(3) No inclou prima d'emissió.

Resultats per segments de negoci

En aquest apartat es presenta la informació financera dels diferents segments de negoci del Grup CaixaBank. Després de la venda del 80% del negoci immobiliari el desembre de 2018, a partir de 2019 el negoci immobiliari *non core* deixa de reportar-se de forma separada i s'integren en el negoci Bancari i Assegurances la resta d'actius immobiliaris, llevat de la participació en Coral Homes, que s'incorpora al negoci de participacions. A efectes comparatius, la informació de 2018 es presenta agregant els dos segments.

D'aquesta manera, el Grup queda configurat en els segments de negoci següents:

- **Bancari i Assegurances:** recull els resultats de l'activitat bancària, d'assegurances i de gestió d'actius efectuada pel Grup essencialment a Espanya, així com la gestió de liquiditat, ALCO, el finançament a la resta de negocis i les activitats corporatives de tot el Grup. Inclou, també, els negocis adquirits per CaixaBank a BPI durant el 2018 (assegurances, gestió d'actius i targetes).
- **Participacions:** el negoci recull essencialment els ingressos per dividends i/o mètode de la participació nets del cost de finançament de les participacions, així com els resultats d'operacions financeres a Erste Group Bank, Telefónica, Repsol, BFA i BCI. Des de l'1 de gener de 2019 s'incorpora a aquest segment la participació del 20% en Coral Homes després de la venda del negoci immobiliari a finals de desembre de 2018. També inclou impactes significatius en resultats d'altres participacions rellevants en l'àmbit de la diversificació sectorial, incorporades en les últimes adquisicions del Grup a Espanya o consolidades a través de BPI.

Inclou la participació en BFA que, després de reestimar la influència significativa a tancament de 2018, es classifica com a Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global i la participació en Repsol, fins a finalitzar la seva venda durant el segon trimestre de 2019.
- **BPI:** recull els resultats del negoci bancari intern de BPI. El compte de resultats inclou la reversió dels ajustos derivats de la valoració raonable dels actius i passius en la combinació de negocis i exclou els resultats i les magnituds de balanç associats als actius de BPI assignats al negoci de participacions (essencialment BFA i BCI), esmentats anteriorment.

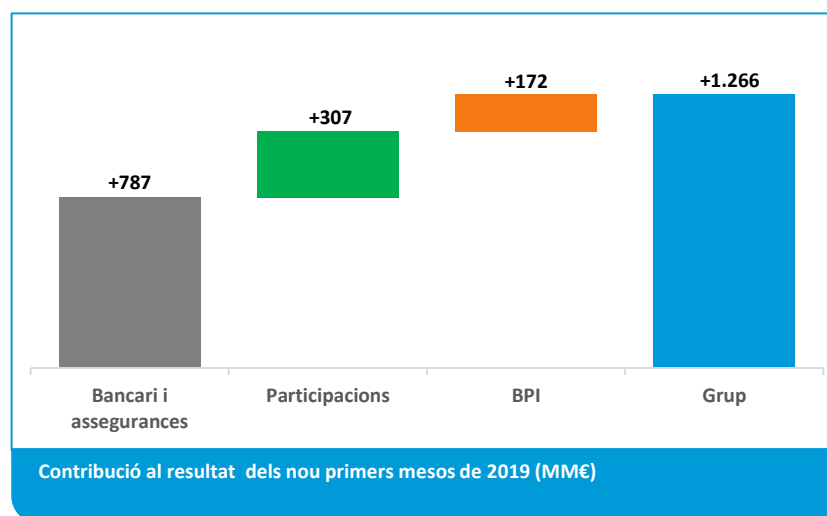
Les despeses d'explotació dels segments de negoci recullen tant les directes com les indirectes, assignades segons criteris interns d'imputació.

En l'exercici 2019, l'assignació de capital al negoci de Participacions s'ha adaptat al nou objectiu corporatiu de capital del Grup de mantenir una ràtio regulatòria *Common Equity Tier 1 (CET1)* del 12%, i considera tant el consum de recursos propis per actius ponderats per risc al 12% (11% el 2018) com les deduccions aplicables.

L'assignació de capital a BPI es correspon amb la visió subconsolidada, és a dir, considerant els recursos propis de la filial. El capital consumit a BPI per les participades assignades al negoci de participacions s'assigna de forma consistent a aquest últim negoci.

La diferència entre el total de fons propis del Grup i el capital assignat a la resta de negocis s'atribueix al negoci bancari i d'assegurances, que engloba les activitats corporatives del Grup.

La configuració del resultat dels primers nou mesos de 2019 per negocis és la següent:

En milions d'euros	Bancari i assegurances	Participacions	BPI	Grup
Marge d'interessos	3.510	(98)	308	3.720
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	188	302	15	505
Comissions netes	1.711		193	1.904
Resultats d'operacions financeres	225	46	14	285
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	407			407
Altres ingressos i despeses d'explotació	(193)		(18)	(211)
Marge brut	5.848	250	512	6.610
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.246)	(3)	(348)	(3.597)
Despeses extraordinàries	(978)			(978)
Marge d'explotació	1.624	247	164	2.035
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.602	247	164	3.013
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(352)		64	(288)
Altres dotacions a provisions	(151)			(151)
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres	(85)		3	(82)
Resultat abans d'impostos	1.036	247	231	1.514
Impost sobre societats	(247)	60	(59)	(246)
Resultat després d'impostos	789	307	172	1.268
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	2			2
Resultat atribuït al Grup	787	307	172	1.266

Negoci bancari i d'assegurances

El resultat dels primers nou mesos de 2019 se situa en 787 milions d'euros (-48,6% respecte del mateix període de 2018), impactat essencialment pel registre durant el segon trimestre de la despesa extraordinària associada a l'acord laboral.

El ROTE¹ del negoci, exclouent-ne aspectes singulars, se situa en el 9,4%.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS								
Marge d'interessos	3.510	3.490	0,6	1.160	1.174	1.176	1.169	1.175
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	188	183	2,8	81	48	59	37	66
Comissions netes	1.711	1.730	(1,1)	590	569	552	573	581
Resultats d'operacions financeres	225	271	(17,1)	20	212	(7)	(52)	26
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	407	419	(2,8)	143	134	130	132	137
Altres ingressos i despeses d'explotació	(193)	(271)	(28,6)	(35)	(123)	(35)	(227)	(22)
Marge brut	5.848	5.822	0,4	1.959	2014	1.875	1.632	1.963
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.246)	(3.120)	4,0	(1.072)	(1.086)	(1.088)	(1.061)	(1.048)
Despeses extraordinàries	(978)				(978)			
Marge d'explotació	1.624	2.702	(39,9)	887	(50)	787	571	915
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	2.602	2.702	(3,7)	887	928	787	571	915
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(352)	(64)		(109)	(97)	(146)	(135)	187
Altres dotacions a provisions	(151)	(328)	(53,9)	(60)	(43)	(48)	(146)	(45)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(85)	(81)	6,1	(45)	(22)	(18)	(98)	(11)
Resultat abans d'impostos	1.036	2.229	(53,5)	673	(212)	575	192	1.046
Impost sobre societats	(247)	(665)	(62,9)	(179)	92	(160)	(30)	(290)
Resultat després d'impostos	789	1.564	(49,6)	494	(120)	415	162	756
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	2	33		2			24	32
Resultat atribuït al Grup	787	1.531	(48,6)	492	(120)	415	138	724

DETALLS DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

MARGE D'INTERESSOS

Diferencial de la clientela (%)	2,26	2,28	(0,02)	2,23	2,26	2,30	2,28	2,27
---------------------------------	------	------	--------	------	------	------	------	------

COMISSIONS

Comissions bancàries, valors i altres	986	989	(0,3)	342	327	317	332	333
Comercialització d'assegurances	120	137	(11,5)	36	42	42	38	40
Fons d'inversió, carteres i SICAV	368	380	(3,1)	129	121	118	126	131
Plans de pensions	159	161	(1,4)	54	54	51	55	54
Unit Link i altres	78	63	22,1	29	25	24	22	23
Comissions netes	1.711	1.730	(1,1)	590	569	552	573	581

DESPESES D'ADMINISTRACIÓ I AMORTITZACIÓ

Despeses de personal	(2.068)	(2.018)	2,5	(669)	(697)	(702)	(672)	(678)
Despeses generals	(824)	(829)	(0,6)	(276)	(273)	(275)	(294)	(279)
Amortitzacions	(354)	(273)	29,5	(127)	(116)	(111)	(95)	(91)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3.246)	(3.120)	4,0	(1.072)	(1.086)	(1.088)	(1.061)	(1.048)
Despeses extraordinàries	(978)				(978)			

ALTRES INDICADORS

Ingressos core	5.782	5.781	0,0	1.964	1.917	1.901	1.901	1.959
ROTE ¹	9,4%	10,1%	(0,7)	9,4%	9,8%	9,9%	10,1%	10,1%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	57,6%	55,5%	2,1	57,6%	57,2%	56,6%	56,1%	55,5%
Cost del risc ²	0,22%	0,10%	0,1	0,22%	0,09%	0,10%	0,09%	0,10%
Clients	13,7	13,7		13,7	13,7	13,7	13,7	13,7
Empleats	30.800	32.613	(5,6)	30.800	32.680	32.682	32.552	32.613
Oficines	4.254	4.681	(9,1)	4.254	4.430	4.537	4.608	4.681
de les quals Retail	4.045	4.482	(9,8)	4.045	4.219	4.326	4.409	4.482
Terminals d'autoservei	9.151	9.422	(2,9)	9.151	9.229	9.335	9.425	9.422

(1) La ràtio de 9M19 exclou: l'impacte derivat de l'acord laboral el 2T19 (-685 milions nets) i el resultat de la venda del negoci immobiliari el 4T18 (despeses de formalització, impostos i d'altres per -48 milions d'euros nets). La ràtio de 9M18 exclou: l'impacte de la recompra de ServiHabitat (-204 milions d'euros nets), l'alliberament extraordinari de provisions del 3T18 (193 milions d'euros nets) i les despeses extraordinàries. Addicionalment, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'AT1 assignat a aquest negoci.

(2) Cost del risc 12 mesos: en el primer i segon trimestre de 2019 i tercer i quart trimestre de 2018, la ràtio està impactada per l'alliberament extraordinari de provisions de 275 milions d'euros, aproximadament.

En l'evolució interanual del resultat del negoci bancari i assegurances (-48,6%) destaca:

- El **Marge brut** assoleix els **5.848 milions d'euros (+0,4%)**. Els ingressos *core* es mantenen estables, mentre que els costos associats a l'activitat immobiliària més baixos compensen el resultat inferior d'operacions financeres (-17,1%).
 - El **Marge d'interessos**, **3.510 milions d'euros, creix un 0,6%** (-1,3% respecte del tercer trimestre de 2018) com a resultat, entre d'altres, del creixement dels ingressos del crèdit per un increment del volum i dels costos més baixos de finançament *retail* i institucional que compensen els ingressos inferiors per finançament al segment de negoci participacions. El diferencial de la clientela és del 2,26% (2,28% durant el mateix període de l'exercici anterior).
 - Els **Ingressos per comissions** assoleixen els **1.711 milions d'euros** (-1,1% respecte del mateix període de l'exercici anterior marcat per comissions singulars i +1,7% respecte del tercer trimestre de 2018).
 - El **Resultat d'operacions financeres** se situa en 225 milions d'euros (-17,1% respecte del mateix període de 2018 i -23,1% respecte del tercer trimestre de 2018).
 - **Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurances o reassegurances** per 407 milions d'euros, -2,8% l'any (+4,6% respecte del tercer trimestre de 2018) com a resultat, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes.
 - **Altres ingressos i despeses d'explotació** puja a -193 milions d'euros durant els nou primers mesos de 2019 respecte dels -271 milions durant el mateix període de l'exercici anterior, essencialment per les despeses inferiors produïdes després de la venda del negoci immobiliari.
- Les **Despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en els 3.246 milions d'euros, +4,0%.
- Les **Despeses extraordinàries** inclouen, durant els nou primers mesos de 2019, el registre de l'acord laboral.
- Les **Pèrdues per deteriorament d'actius financers** pugen a -352 milions d'euros. El 2018 inclou l'alliberament extraordinari de provisions a causa de la millora de la recuperabilitat de deute d'un gran acreditat per 275 milions d'euros, aproximadament.
- Les **Altres dotacions a provisions** se situen en -151 milions d'euros, -53,9% respecte del mateix període de 2018. Els nou primers mesos de 2018 inclouen el registre de -152 milions associats a la recompra de ServiHabitat.
- El **Resultat atribuït a interessos minoritaris i d'altres** recull el 2018 -31 milions d'euros corresponents a l'aportació de ServiHabitat al consolidat des de la seva adquisició el juliol de 2018 fins a la formalització de la seva venda el desembre de 2018.

Pel que fa a l'evolució trimestral, cal remarcar els aspectes següents:

- El **Marge brut** disminueix durant el trimestre un -2,7% per resultats d'operacions financeres més baixos, compensat parcialment per la contribució al Fons Únic de Resolució durant el segon trimestre de 2019. Els ingressos *core* evolucionen positivament (+2,5%).
 - El **Marge d'interessos** disminueix lleugerament (-1,2%) respecte del segon trimestre de 2019, entre d'altres, per ingressos inferiors per finançament al negoci de participacions.
 - Les **Comissions** incrementen un 3,8% durant el trimestre principalment per comissions bancàries més elevades i millor comportament de les comissions de fons d'inversió.
 - El **Resultat d'operacions financeres** se situa en 20 milions d'euros, després d'un segon trimestre marcat per la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa.
 - **Altres ingressos i despeses d'explotació** recull, durant el segon trimestre de 2019, la contribució al Fons Únic de Resolució (FUR) per un import de 85 milions d'euros.
- Les despeses d'administració i amortització recurrents disminueixen un -1,3% (-4,0% la despesa de personal) durant el trimestre després de l'acord laboral assolit durant el trimestre anterior. S'han materialitzat la majoria de les sortides acordades l'1 d'agost.

Tot seguit es presenten indicadors d'activitat i qualitat de l'actiu a 30 de setembre de 2019:

- El **crèdit brut a la clientela se situa en 203.954 milions d'euros** (+1,3% de variació anual), i la cartera sana creix un 2,0% el 2019 (-1,4% durant el trimestre a causa de la liquidació de la bestreta a pensionistes i d'operacions singulars del sector públic).
- Els **recursos de clients creixen un 6,8% l'any** i pugen a **351.684 milions d'euros**.
- La **ràtio de morositat** es redueix al 4,1% (-60 punts bàsics l'any), amb una **ràtio de cobertura del 50%**.

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
BALANÇ					
Actiu	376.866	369.906	1,9	350.859	7,4
Passiu	356.352	349.761	1,9	330.554	7,8
Capital assignat	20.486	20.117	1,8	20.276	1,0
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	112.428	115.283	(2,5)	114.403	(1,7)
Compra habitatge	78.266	79.371	(1,4)	80.471	(2,7)
Altres finalitats	34.162	35.912	(4,9)	33.932	0,7
del qual: consum	13.188	12.801	3,0	11.836	11,4
Crèdits a empreses	80.398	79.894	0,6	76.812	4,7
Sectors productius ex-promotors	74.446	73.952	0,7	70.687	5,3
Promotors	5.952	5.942	0,2	6.125	(2,8)
Sector públic	11.128	12.078	(7,9)	10.202	9,1
Crèdits a la clientela, brut	203.954	207.255	(1,6)	201.417	1,3
Del qual cartera sana	195.393	198.226	(1,4)	191.636	2,0
Del qual dubtós	8.561	9.029	(5,2)	9.781	(12,5)
Fons per a insolvències	(4.333)	(4.603)	(5,9)	(4.914)	(11,8)
Crèdits a la clientela, net	199.621	202.652	(1,5)	196.503	1,6
Riscos contingents	14.812	14.026	5,6	12.952	14,4
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	196.049	197.862	(0,9)	182.944	7,2
Estalvi a la vista	174.042	175.588	(0,9)	160.922	8,2
Estalvi a termini	22.007	22.274	(1,2)	22.022	(0,1)
Passius per contractes d'assegurances	54.888	54.497	0,7	52.383	4,8
del qual: <i>Unit Link</i> i altres	11.112	10.559	5,2	9.053	22,7
Cessió temporal d'actius i altres	1.440	1.598	(9,9)	2.044	(29,5)
Recursos de balanç	252.377	253.957	(0,6)	237.371	6,3
Fons d'inversió, carteres i SICAV	62.037	61.445	1,0	59.459	4,3
Plans de pensions	32.544	31.686	2,7	29.409	10,7
Actius sota gestió	94.581	93.131	1,6	88.868	6,4
Altres comptes	4.726	4.017	17,6	3.156	49,7
Total recursos de clients	351.684	351.105	0,2	329.395	6,8
QUALITAT D'ACTIU					
Ràtio de morositat (%)	4,1%	4,2%	(0,1)	4,7%	(0,6)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	50%	51%	(1,0)	50%	

Activitat asseguradora

El negoci bancari i assegurances inclou l'activitat desenvolupada per les companyies asseguradores del Grup, fonamentalment VidaCaixa de Seguros y Reaseguros i BPI Vida e Pensões. Les dues societats presenten una oferta especialitzada en assegurances de vida, pensions i assegurances generals, que es distribueixen a la mateixa base de clients del Grup.

Tot seguit es mostra el resultat de les **companyies asseguradores¹**, que se situa en **546 milions d'euros, un 17,0% més respecte dels primers nou mesos de 2018**.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge d'interessos	238	227	5,1	82	81	75	78	78
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	154	143	7,8	71	40	43	28	64
Comissions netes	(61)	(112)	(46,2)	(22)	(20)	(19)	(12)	(33)
Resultats d'operacions financeres	57	1			57			
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	407	419	(2,8)	143	134	130	132	137
Altres ingressos i despeses d'explotació	2	6	(72,4)			2	45	4
Marge brut	797	684	16,6	274	292	231	271	250
Despeses d'administració i amortització recurrents	(91)	(81)	12,3	(30)	(30)	(31)	(27)	(26)
Despeses extraordinàries								
Marge d'explotació	706	603	17,1	244	262	200	244	224
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	706	603	17,1	244	262	200	244	224
Pèrdues per deteriorament d'actius financers							1	
Altres dotacions a provisions								
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres							1	
Resultat abans d'impostos	706	603	17,1	244	262	200	246	224
Impost sobre societats	(160)	(136)	17,7	(49)	(65)	(46)	(50)	(47)
Resultat després d'impostos	546	467	17,0	195	197	154	196	177
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres								
Resultat atribuït al Grup	546	467	17,0	195	197	154	196	177

- El **Marge d'interessos** inclou el marge dels productes de Vida Estalvi i incrementa un 5,1% respecte dels primers nou mesos de 2018 (+5,1% respecte del tercer trimestre de 2018), essencialment per un volum de recursos gestionats més gran.
- Els **Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació** reflecteixen l'aportació procedent de SegurCaixa Adeslas, participada en un 49,9% per VidaCaixa, que creix durant l'any un 7,8%. El creixement trimestral (+74%) és degut principalment a la sinistralitat més baixa en el negoci salut, habitual durant el tercer trimestre.
- L'epígraf de **Comissions²** és el net de:
 - Les comissions rebudes per VidaCaixa per la gestió d'*Unit Link* i plans de pensions.
 - Les comissions abonades des de les companyies asseguradores a les entitats bancàries del Grup per la comercialització dels seus productes.
- Els Resultats d'operacions financeres recullen la materialització de plusvàlues d'actius de renda fixa durant el segon trimestre de 2019.
- Els **Ingressos i les despeses emparats per contractes d'assegurances**, que reflecteixen el marge obtingut com a diferència entre les primes i les provisions tècniques, sinistralitat i altres despeses dels productes de vida-risc, disminueixen un 2,8% durant l'any (+4,6% respecte del tercer trimestre de 2018) a causa, entre d'altres, del diferent calendari en el llançament de nous productes.
- Les **Despeses d'administració i amortitzacions recurrents** augmenten i contribueixen als objectius de creixement i evolució del negoci.

(1) Visió societària prèvia a ajustos de consolidació.

(2) A més, la xarxa comercial a Espanya rep comissions de SegurCaixa Adeslas per la distribució dels seus productes a la xarxa d'oficines, per bé que no s'inclouen en el compte de resultats de l'activitat asseguradora ja que corresponen a l'activitat bancària ex-assegurances.

Negoci de participacions

Durant els primers nou mesos de 2019, el segment contribueix al grup amb un resultat de 307 milions d'euros. L'evolució interanual del resultat està marcada essencialment per variacions en el perímetre (Repsol i BFA) i per esdeveniments extraordinaris el 2018, principalment la pèrdua derivada de l'acord de venda de la participació de Repsol.

- El **Marge d'interessos** correspon al cost de finançament del negoci de participades. La reducció interanual és resultat, essencialment, de la disminució de l'actiu a finançar en el marc de la desinversió en Repsol, en part compensat amb la incorporació de Coral Homes a aquest negoci a partir de l'1 de gener de 2019. Durant el trimestre, costos de finançament més baixos per adequació de la taxa a condicions de mercat.
- Els **Ingressos per dividends** inclouen, durant el segon trimestre d'ambdós exercicis, 104 milions d'euros de Telefónica i, el 2019, 46 milions d'euros de BFA.
- Els **Resultats de les entitats valorades pel mètode de la participació** se situen en 151 milions d'euros respecte dels 547 durant el mateix període de l'any anterior. L'aportació de Repsol i BFA a aquest epígraf durant els nou primers mesos de 2018 va ser de 412 milions d'euros. Sense considerar el canvi de perímetre esmentat, aquest epígraf creix un 11,9%.
- El **Resultat d'operacions financeres** puja a 46 milions d'euros durant els primers nou mesos de 2019 i inclou els resultats derivats de contractes de cobertura sobre societats participades.
- Els **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i d'altres** inclouen el 2018 el registre del resultat negatiu (-453 milions d'euros) derivat de l'acord de venda de la participació en Repsol.
- L'**Impost sobre societats** inclou durant el tercer trimestre la reversió de provisions constituïdes prèviament per fer front a passius fiscals que s'estima que no seran exigibles.

En l'evolució trimestral, destaquen els esmentats **dividends** de Telefónica i BFA.

D'altra banda, els **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i d'altres** inclouen, durant el quart trimestre de 2018, -154 milions d'euros derivats del canvi en la classificació comptable de la participació en BFA.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge d'interessos	(98)	(117)	(16,1)	(26)	(34)	(38)	(32)	(37)
Ingressos per dividends	151	104	45,3		151		23	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	151	547	(72,5)	50	47	54	72	151
Comissions netes								
Resultats d'operacions financeres	46	10		(4)	1	49	1	(7)
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances								
Altres ingressos i despeses d'explotació								
Marge brut	250	544	(54,0)	20	165	65	64	107
Despeses d'administració i amortització recurrents	(3)	(3)		(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Despeses extraordinàries								
Marge d'explotació	247	541	(54,3)	19	164	64	63	106
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	247	541	(54,3)	19	164	64	63	106
Pèrdues per deteriorament d'actius financers								
Altres dotacions a provisions								
Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres		(453)					(154)	(453)
Resultat abans d'impostos	247	88		19	164	64	(91)	(347)
Impost sobre societats	60	13		59	5	(4)	77	5
Resultat després d'impostos	307	101		78	169	60	(14)	(342)
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		32					1	4
Resultat atribuït al Grup	307	69		78	169	60	(15)	(346)
ROTE ¹	25,3%	35,7%	(10,4)	25,3%	27,1%	28,8%	40,1%	35,7%

(1) El ROTE exclou el 2018 l'impacte derivat de l'acord de venda de Repsol. Addicionalment, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'AT1 assignat a aquest negoci.

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
BALANÇ					
Actiu					
Participacions (actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global i associades) i d'altres ¹	4.842	4.919	(1,6)	4.685	3,4
Passiu					
Finançament intragrup i altres passius	3.708	3.773	(1,7)	3.653	1,5
Capital assignat²	1.134	1.146	(1,0)	1.032	9,9

(1) El 2019, les xifres inclouen la participació en Coral Homes.

(2) El capital assignat a BFA i BCI es correspon amb el requerit en el subconsolidat de BPI per a aquestes participacions.

BPI

El resultat del negoci bancari de BPI puja a 172 milions d'euros (+2,4% respecte del mateix període de 2018).

El ROTE del negoci, excloent-ne aspectes singulars¹, se situa en el 6,7%.

En milions d'euros	9M19	9M18	Var. %	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS								
Marge d'interessos	308	298	3,2	108	101	99	99	101
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	15	13	13,7	4	7	4	(7)	6
Comissions netes	193	208	(7,3)	66	67	60	72	64
Resultats d'operacions financeres	14	42	(66,9)	8		6	6	11
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances								
Altres ingressos i despeses d'explotació	(18)	(26)	(31,4)		(18)			(5)
Marge brut	512	535	(4,3)	186	157	169	170	177
Despeses d'administració i amortització recurrents	(348)	(343)	1,6	(116)	(117)	(115)	(106)	(113)
Despeses extraordinàries		(11)					(13)	(3)
Marge d'explotació	164	181	(9,4)	70	40	54	51	61
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	164	192	(14,6)	70	40	54	64	64
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	64	14		25	16	23	88	11
Altres dotacions a provisions		1					3	1
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	3	57		1		2	(6)	57
Resultat abans d'impostos	231	253	(8,7)	96	56	79	136	130
Impost sobre societats	(59)	(68)	(16,3)	(22)	(16)	(21)	(39)	(34)
Resultat després d'impostos	172	185	(7,0)	74	40	58	97	96
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres		17					3	4
Resultat atribuït al Grup	172	168	2,4	74	40	58	94	92
DETALLS DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS								
MARGE D'INTERESSOS								
Diferencial de la clientela (%)	1,89	1,84	0,05	1,91	1,89	1,87	1,79	1,84
COMISSIONS								
Comissions bancàries, valors i altres	113	124	(8,1)	38	40	35	43	38
Comercialització d'assegurances	41	38	4,6	15	13	13	14	12
Fons d'inversió, carteres i SICAV	27	35	(22,8)	9	9	9	11	10
Plans de pensions	1			1			1	
Unit Link i altres	11	11	4,6	3	5	3	3	4
Comissions netes	193	208	(7,3)	66	67	60	72	64
DESPESES D'ADMINISTRACIÓ I AMORTITZACIÓ								
Despeses de personal	(184)	(183)	0,7	(61)	(62)	(61)	(60)	(62)
Despeses generals	(114)	(132)	(13,7)	(38)	(39)	(37)	(37)	(41)
Amortitzacions	(50)	(28)	79,9	(17)	(16)	(17)	(9)	(10)
Despeses d'administració i amortització recurrents	(348)	(343)	1,6	(116)	(117)	(115)	(106)	(113)
Despeses extraordinàries		(11)					(13)	(3)
ALTRES INDICADORS								
Ingressos core	517	519	(0,4)	179	174	164	165	170
ROTE ¹	6,7%	8,2%	(1,5)	6,7%	6,6%	7,5%	8,0%	8,2%
Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries (12 mesos)	66,6%	63,1%	3,5	66,6%	67,0%	65,0%	63,7%	63,1%
Clients	1,9	1,9		1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Empleats	4.869	4.898	(0,6)	4.869	4.830	4.821	4.888	4.898
Oficines	479	495	(3,2)	479	486	496	495	495

(1) La ràtio de 9M19 exclou: la revisió pel pas del temps de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit efectuats en el marc de l'adquisició de BPI el febrer de 2017 (14 milions durant el tercer trimestre de 2019, 14 milions d'euros durant el segon trimestre de 2019, 16 milions d'euros durant el primer trimestre de 2019 i 57 milions durant el quart trimestre de 2018) i les despeses extraordinàries. La ràtio 9M18 exclou el resultat de la venda del negoci d'adquisició de BPI a Comerç Global Payments (40 milions d'euros) i les despeses extraordinàries. A més, es dedueix el cupó de la part de l'emissió de l'AT1 assignat a aquest negoci.

- L'evolució interanual del **Marge brut**, que disminueix un 4,3%, és resultat essencialment de canvis de perímetre i de resultats d'operacions financeres inferiors:
 - El **Marge d'interessos** creix un 3,2%.
 - Els ingressos per **Comissions** assoleixen 193 milions d'euros (-7,3% respecte del mateix període de l'exercici anterior). El 2018 s'inclouen les comissions dels negocis de gestió d'actius, targetes i terminals punt de venda venuts per BPI a CaixaBank Asset Management, CaixaBank Payments i Comercia, respectivament, durant l'any. **Sense aquest efecte, les comissions haurien incrementat un 8,8% respecte dels nou primers mesos de 2018.**
 - Els **Resultats d'operacions financeres** pugen a 14 milions d'euros (-66,9%).
 - **Altres ingressos i despeses d'explotació** inclou, el 2019, el registre de -18 milions d'euros del FUR i del Fundo de Resolução portuguès (-17 milions d'euros el 2018).
- Les **Despeses d'administració i amortització recurrents** se situen en 348 milions d'euros (+1,6%).
- En l'evolució interanual del resultat atribuït al Grup, hi incideixen les **Pèrdues per deteriorament d'actius financers**, que recullen durant els nou primers mesos de 2019 un impacte positiu de 64 milions d'euros, que inclou la revisió de la pèrdua esperada associada als ajustos per risc de crèdit fets en el marc de l'adquisició de BPI el febrer de 2017 (22, 19 i 19 milions d'euros en el primer, segon i tercer trimestre de 2019, respectivament).
- L'evolució de l'epígraf **Guanys/pèrdues en baixa d'actius i d'altres** està marcada pel registre el 2018 del resultat de la venda del negoci d'adquisició (terminals punt de venda) de BPI a Comercia (+58 milions d'euros).
- En l'evolució del **Resultat atribuït a interessos minoritaris i d'altres**, hi incideix l'increment de participació de CaixaBank en BPI fins al 100% a partir de desembre de 2018, després de l'aprovació de l'exclusió en borsa.

Pel que fa a l'evolució trimestral, cal remarcar els aspectes següents:

- Augment del **Marge brut** per millora dels ingressos *core* (+2,9% durant el trimestre, fonamentats en el **marge d'interessos**, +6,9%), millors resultats d'operacions financeres i registre durant el segon trimestre de 2019 de la despesa del FUR i del Fundo de Resolução portuguès (-18 milions d'euros).
- Les **Despeses d'explotació** es mantenen estables durant el trimestre.
- Millora de les **Pèrdues per deteriorament d'actius financers** per majors recuperacions.

Respecte als indicadors d'activitat i qualitat de l'actiu de BPI:

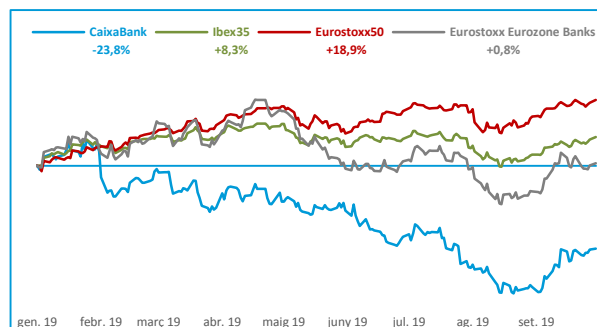
- El **crèdit brut** a la clientela puja a 23.922 milions d'euros, +2,8% durant l'any, i la cartera sana creix un 3,1% el 2019.
- Els **recursos de clients** se situen en **29.452 milions d'euros** i augmenten un 1,3% durant l'any.
- La **ràtio de morositat** de BPI se situa en el 3,9% (-30 punts bàsics durant l'any), d'acord amb els criteris de classificació de dubtosos del Grup CaixaBank.
- La ràtio de cobertura de dubtosos, incloent-hi les provisions constituïdes per CaixaBank en la combinació de negocis, se situa en el 83%. L'evolució anual (-4 punts percentuals) es deu a l'esmentada revisió de les provisions associades a la combinació de negocis.

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
BALANÇ					
Actiu	31.457	31.182	0,9	31.078	1,2
Passiu	28.406	28.489	(0,3)	28.357	0,2
Capital assignat	3.051	2.693	13,3	2.721	12,1
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	12.788	12.661	1,0	12.643	1,1
Compra habitatge	11.179	11.111	0,6	11.171	0,1
Altres finalitats	1.609	1.550	3,8	1.472	9,3
del qual: consum	1.265	1.202	5,2	1.110	14,0
Crèdits a empreses	9.351	9.180	1,9	9.005	3,8
Sectors productius ex-promotors	9.160	8.999	1,8	8.828	3,8
Promotors	191	181	5,5	177	7,9
Sector públic	1.783	1.771	0,7	1.628	9,5
Crèdits a la clientela, brut	23.922	23.612	1,3	23.276	2,8
Del qual cartera sana	23.024	22.699	1,4	22.326	3,1
Del qual dubtós	898	913	(1,6)	950	(5,5)
Fons per a insolvències	(738)	(766)	(3,7)	(814)	(9,3)
Crèdits a la clientela, net	23.184	22.846	1,5	22.462	3,2
Riscos contingents	1.631	1.662	(1,9)	1.636	(0,3)
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	22.668	22.902	(1,0)	22.036	2,9
Estalvi a la vista	14.280	14.363	(0,6)	13.334	7,1
Estalvi a termini	8.388	8.539	(1,8)	8.702	(3,6)
Cessió temporal d'actius i altres	17	17		16	6,3
Recursos de balanç	22.685	22.919	(1,0)	22.052	2,9
Fons d'inversió, carteres i SICAV	5.096	5.068	0,6	5.083	0,3
Actius sota gestió	5.096	5.068	0,6	5.083	0,3
Altres comptes	1.671	1.772	(5,7)	1.952	(14,4)
Total recursos de clients	29.452	29.759	(1,0)	29.087	1,3
Promemòria					
Contractes d'assegurances comercialitzats ¹	4.480	4.348	3,0	4.120	8,7
QUALITAT D'ACTIU					
Ràtio de morositat (%)	3,9%	4,0%	(0,1)	4,2%	(0,3)
Ràtio de cobertura de la morositat (%)	83%	84%	(1,0)	87%	(4,0)

(1) Correspon a les assegurances de BPI Vida e Pensões que societàriament depenen de VidaCaixa, i que es registren en el negoci bancari i d'assegurances, però que són comercialitzades per BPI.

L'Acció CaixaBank

- La **cotització de CaixaBank** va tancar el 30 de setembre en 2,410 euros per acció, cedint un -4,3% en un trimestre en què l'evolució dels valors bancaris europeus ha acusat el deteriorament de les expectatives de tipus d'interès en un context d'alentiment macroeconòmic i prolongada incertesa política. A mitjans de setembre, l'anunci del nou paquet de mesures de política monetària per part del BCE va propiciar certa recuperació en el sector en introduir una baixada moderada de la taxa de facilitat de dipòsit de -10 punts bàsics fins a -0,50% i un nou sistema de remuneració a la liquiditat dipositada en el BCE, a més de millorar les condicions de la TLTRO III. El selectiu europeu Eurostoxx Banks va tancar amb una caiguda continguda del -0,5% durant el trimestre, mentre que l'IBEX 35 bancs va perdre un -5,8% durant el mateix període. Els agregats generals, d'altra banda, van tancar amb pujades: IBEX 35 +0,5% i Eurostoxx 50 +2,8% durant el trimestre.

Evolució de l'acció de CaixaBank respecte als principals índexs espanyols i europeus.

- Durant el tercer trimestre de 2019, el volum de negociació¹ en euros de l'acció de CaixaBank va ser un 53,2% inferior al valor negociat durant el tercer trimestre de 2018 i un 6,5% inferior al trimestre anterior. Així mateix, el nombre de títols negociats va baixar un 20,2% respecte del mateix període de l'any anterior, encara que va pujar un 12,4% respecte del segon trimestre de 2019.

(1) Negociat en plataformes cotitzades, inclou: BME, BATS Chi-X, TURQUOISE i BATS Europe, entre d'altres; exclou operacions over-the-counter.

Principals indicadors de l'acció de CaixaBank

	30.09.19
Capitalització borsària (MM€)	14.408
Nombre d'accions en circulació ²	5.978.253
Cotització (€/acció)	
Cotització a l'inici del període (31.12.18)	3,164
Cotització a tancament del període (30.09.19)	2,410
Cotització màxima ³	3,400
Cotització mínima ³	2,002
Volum de negociació de 2019 (títols, excloent-ne operacions especials en milers)	
Volum diari màxim	84.721
Volum diari mínim	6.284
Volum diari mitjà	24.494
Ràtios borsaris	
Benefici atribuït al Grup (MM€) (12 mesos)	1.359
Nombre mitjà d'accions (12 mesos) ²	5.978.259
Benefici net atribuït per acció (BPA) (€/acció)	0,23
Patrimoni net excloent minoritaris (MM€)	24.671
Nombre d'accions a 30.09.19 ²	5.978.253
Valor teòric comptable (€/acció)	4,13
Patrimoni net excloent minoritaris tangible (MM€)	20.470
Nombre d'accions a 30.09.19 ²	5.978.253
Valor teòric comptable tangible (€/acció)	3,42
PER (Preu/Beneficis; vegades)	10,60
P/VC tangible (valor cotització s/valor comptable tangible)	0,70
Rendibilitat per dividend⁴	7,05%

(2) Nombre d'accions en milers excloent autocartera.

(3) Cotització al tancament de la sessió.

(4) Es calcula dividend la remuneració corresponent al resultat de l'exercici 2018 (0,17 euros/acció) entre el preu de tancament del període (2,410 euros/acció).

Remuneració a l'accionista

- L'import total de la remuneració a l'accionista corresponent al resultat de l'exercici 2018 va ser de 17 cèntims d'euro per acció, després d'abonar-se l'abril de 2019 un dividend complementari en efectiu per un import de 10 cèntims per acció. L'import total abonat equival al 51% del benefici net consolidat, en línia amb l'objectiu establert en el Pla estratègic 2015-2018.
- De conformitat amb la nova política de dividends aprovada pel Consell d'Administració de CaixaBank que va tenir lloc el 31 de gener de 2019, la remuneració corresponent a l'exercici 2019 es farà mitjançant el pagament d'un únic dividend en efectiu, que s'abonarà al voltant del mes d'abril de 2020, després del tancament de l'exercici.
- Així mateix, en el Pla estratègic 2019-2021, CaixaBank va informar sobre la intenció, de conformitat amb la política de dividends, de remunerar els accionistes distribuint un import en efectiu superior al 50% del resultat net consolidat, fixant l'import màxim a distribuir amb càrrec a l'exercici 2019 en el 60% del benefici net consolidat.

[Annexos]

Informació sobre participades

Principals participades a 30 de setembre de 2019:

CaixaBank	%	Negoci assignat
Telefónica	5,00%	Participacions
Erste Group Bank	9,92%	Participacions
Coral Homes	20,00%	Participacions
SegurCaixa Adeslas	49,92%	Bancari i assegurances
Comercia Global Payments	49,00%	Bancari i assegurances
BPI	100%	BPI
BFA	48,10%	Participacions
Banco Comercial e de Investimentos (BCI)	35,67%	Participacions

Informació sobre finançament destinat a l'adquisició d'habitatge de CaixaBank

Evolució del finançament a les llars destinat a l'adquisició d'habitatge

En milions d'euros	31.12.18	30.06.19	30.09.19
Sense garantia hipotecària	750	715	688
del qual: dubtós	7	7	7
Amb garantia hipotecària	79.721	78.656	77.578
del qual: dubtós	3.045	2.949	2.700
Total	80.471	79.371	78.266

Distribució segons percentatge de *Loan to Value*¹

30.09.19						
En milions d'euros	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	TOTAL
Import brut	21.668	28.984	19.489	4.014	3.423	77.578
del qual: dubtosos	213	373	528	517	1.069	2.700

30.06.19						
En milions d'euros	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	TOTAL
Import brut	21.578	29.388	20.009	4.109	3.572	78.656
del qual: dubtosos	214	382	551	556	1.246	2.949

31.12.18						
En milions d'euros	LTV ≤ 40%	40% < LTV ≤ 60%	60% < LTV ≤ 80%	80 < LTV ≤ 100%	LTV > 100%	TOTAL
Import brut	21.386	30.033	20.669	4.275	3.358	79.721
del qual: dubtosos	222	409	587	585	1.242	3.045

(1) *Loan to Value* calculat a partir de les últimes taxacions disponibles d'acord amb els criteris establerts en la Circular 4/2016.

Ratings

Agència	Llarg termini	Curt termini	Perspectiva	Data última revisió	Rating cèdules hipotecàries
S&P Global	BBB+	A-2	Estable	31.05.2019	AA
Fitch	BBB+	F2	Estable	27.09.2019	-
Moody's	Baa1	P-2	Estable	17.05.2019	Aa1
DBRS	A	R-1 (low)	Estable	29.03.2019	AAA

En data 27 de setembre de 2019, Fitch Ratings va confirmar el *rating* emissor a llarg termini de CaixaBank a BBB+, amb perspectiva estable. Així mateix, l'agència va situar el *rating* de deute sènior preferent en vigilància positiva (*Rating Watch Positive*).

Adicionalment a la informació financera, elaborada d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), aquest document inclou determinades Mesures Alternatives del Rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057, Directrius ESMA). CaixaBank utilitza certes MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les NIIF. Així mateix, la forma en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les Directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu, excepte una mesura financera definida o detallada en el marc de la informació financera aplicable.

Seguint les recomanacions de les directrius esmentades, s'adjunta a continuació un detall de les MAR utilitzades, així com la conciliació de certs indicadors de gestió amb els indicadors presentats en els estats financers consolidats NIIF.

Mesures alternatives de rendiment del Grup

1- Rendibilitat i eficiència

a) Diferencial de la clientela:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment de la cartera de crèdits (que s'obté com el quocient entre els ingressos del trimestre anualitzats de la cartera de crèdit i el saldo mitjà de la cartera de crèdit net del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà dels recursos de l'activitat minorista (que s'obté com el quocient entre els costos del trimestre anualitzats dels recursos de l'activitat minorista i el seu saldo mitjà del període estanc, trimestral, excloent-ne els passius subordinats).

Rellevància del seu ús: permet el seguiment del diferencial entre ingressos i despeses per interessos de clients.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Ingressos del trimestre anualitzats cartera de crèdit	4.721	4.741	4.818	4.797	4.789
Denominador	Saldo mitjà de la cartera crèdit net	208.805	208.608	210.726	212.858	215.173
(a)	Tipus mitjà rendiment cartera creditícia (%)	2,26	2,27	2,29	2,25	2,23
Numerador	Costos del trimestre anualitzats recursos minoristes en balanç	71	79	53	64	60
Denominador	Saldo mitjà recursos minoristes en balanç	204.189	203.366	205.680	214.305	219.137
(b)	Tipus mitjà cost dipòsits minoristes (%)	0,04	0,04	0,02	0,03	0,03
	Diferencial de la clientela (%) (a - b)	2,22	2,23	2,27	2,22	2,20

b) Diferencial de balanç:

Explicació: diferència entre:

- Tipus mitjà del rendiment dels actius (que s'obté com el quocient entre els ingressos per interessos del trimestre anualitzats i els actius totals mitjans del període estanc, trimestral), i
- Tipus mitjà del cost dels recursos (que s'obté com el quocient entre les despeses per interessos del trimestre anualitzades i els recursos totals mitjans del període estanc, trimestral).

Rellevància del seu ús: permet el seguiment del diferencial entre els ingressos i les despeses per interessos que generen dels actius i passius del balanç del Grup.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Ingressos financers del trimestre anualitzats	6.856	6.959	6.939	7.276	6.971
Denominador	Actius totals mitjans del període trimestral	388.276	384.500	393.767	406.725	407.283
(a)	Tipus mitjà rendiment dels actius (%)	1,77	1,81	1,76	1,79	1,71
Numerador	Despeses financeres del trimestre anualitzades	1.940	2.055	1.922	2.298	2.043
Denominador	Recursos totals mitjans del període trimestral	388.276	384.500	393.767	406.725	407.283
(b)	Tipus mitjà cost dels recursos (%)	0,50	0,53	0,49	0,57	0,50
	Diferencial de balanç (%) (a - b)	1,27	1,28	1,27	1,22	1,21

c) ROE:

Explicació: quocient entre el resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els fons propis més ajustos de valoració mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: permet el seguiment de la rendibilitat obtinguda sobre els fons propis.

Amb la finalitat d'incloure l'evolució dels ajustos de valoració (OCI) en el patrimoni de l'entitat, es procedeix a modificar la metodologia de càlcul del ROE. A partir de 2019 s'incorporen els ajustos de valoració en el denominador i es reexpressen les xifres de 2018 a efectes comparatius. La metodologia de càlcul de la ràtio i la reexpressió de 2018 s'aplica també al reporting de segments de negoci.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	1.893	1.902	1.720	1.195	1.359
Denominador	Fons propis + ajustos de valoració mitjans 12M	24.091	24.044	24.136	24.232	24.268
	ROE (%)	7,9%	7,9%	7,1%	4,9%	5,6%

La ràtio del 3T19 i 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 8,4% i del 7,7%, respectivament

d) ROTE:

Explicació: quocient entre:

- Resultat atribuït al Grup (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i
- Fons propis més ajustos de valoració mitjans 12 mesos deduint els actius intangibles amb criteris de gestió (que s'obté de l'epígraf «Actius intangibles del balanç públic» més els actius intangibles i fons de comerç associats a les participades nets del seu fons de deteriorament, registrats a l'epígraf «Inversions en negocis conjunts i associades del balanç públic»).

Rellevància del seu ús: indicador utilitzat per mesurar la rendibilitat sobre el patrimoni tangible.

Amb la finalitat d'incloure l'evolució dels ajustos de valoració (OCI) en el patrimoni de l'entitat, es procedeix a modificar la metodologia de càlcul del ROTE. A partir de 2019 s'incorporen els ajustos de valoració en el denominador i es reexpressen les xifres de 2018 a efectes comparatius. La metodologia de càlcul de la ràtio i la reexpressió de 2018 s'aplica també al reporting de segments de negoci.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Resultat atribuït al Grup ajustat 12M	1.893	1.902	1.720	1.195	1.359
Denominador	Fons propis + ajustos de valoració mitjans excloent actius intangibles 12M	19.850	19.800	19.882	19.970	20.008
	ROTE (%)	9,5%	9,6%	8,7%	6,0%	6,8%

La ràtio del 3T19 i 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 10,1% i del 9,4%, respectivament.

e) ROA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els actius totals mitjans dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda amb relació als actius.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Resultat net ajustat 12M	1.942	1.957	1.743	1.210	1.365
Denominador	Actius totals mitjans 12M	384.507	383.801	387.900	393.278	398.069
	ROA (%)	0,5%	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%

La ràtio del 3T19 i 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria del 0,5%.

f) RORWA:

Explicació: quocient entre el resultat net (ajustat per l'import del cupó de l'*Additional Tier 1* registrat en fons propis) i els actius totals mitjans ponderats per risc dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: indica la rendibilitat obtinguda ponderant els actius pel seu risc.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Resultat net ajustat 12M	1.942	1.957	1.743	1.210	1.365
Denominador	Actius ponderats per risc 12M	148.647	148.191	147.881	147.863	147.823
	RORWA (%)	1,3%	1,3%	1,2%	0,8%	0,9%

La ràtio del 3T19 i 2T19, excloent-ne l'impacte de l'acord laboral, seria de l'1,4% i l'1,3%, respectivament.

g) Ràtio d'eficiència:

Explicació: quocient entre les despeses d'explotació (despeses d'administració i amortització) i el marge brut (o ingressos *core*¹ per a la ràtio d'eficiència *core*), dels últims dotze mesos.

Rellevància del seu ús: ràtio habitual en el sector bancari per relacionar els costos amb els ingressos generats.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització 12M	4.602	4.658	4.710	5.732	5.756
Denominador	Marge brut 12M	8.632	8.767	8.614	8.558	8.476
	Ràtio d'eficiència	53,3%	53,1%	54,7%	67,0%	67,9%

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries 12M	4.590	4.634	4.689	4.738	4.765
Denominador	Marge brut 12M	8.632	8.767	8.614	8.558	8.476
	Ràtio d'eficiència sense despeses extraordinàries	53,2%	52,9%	54,4%	55,4%	56,2%

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Despeses d'administració i amortització sense despeses extraordinàries 12M	4.590	4.634	4.689	4.738	4.765
Denominador	Ingressos <i>core</i> ¹ 12M	8.157	8.217	8.236	8.210	8.235
	Ràtio d'eficiència <i>core</i>	56,3%	56,4%	56,9%	57,7%	57,9%

(1) Inclou marge d'interessos, comissions, ingressos del negoci d'assegurances de vida risc, el resultat pel mètode de la participació de SegurCaixa Adeslas i ingressos de participades asseguradores de BPI.

2- Gestió del risc

a) Cost del risc:

Explicació: quocient entre el total de dotacions per a insolvències (12 mesos) i el saldo mitjà brut de crèdits a la clientela i riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar el cost per dotacions per a insolvències sobre la cartera de crèdit.

	3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Dotacions per a insolvències 12M				
	191	97	81	53	335
Denominador	Saldo mitjà brut de crèdits + riscos contingents 12M				
	237.202	237.253	238.364	239.771	241.593
Cost del risc (%)					
	0,08%	0,04%	0,03%	0,02%	0,14%

La ràtio del 2T19, 1T19, 4T18 i 3T18, excloent-ne l'alliberament extraordinari de provisions fet durant el tercer trimestre de 2018 per 275 milions d'euros, aproximadament, seria del 0,14%, 0,15%, 0,16% i 0,20%, respectivament.

b) Ràtio de morositat:

Explicació: quocient entre:

- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Crèdits a la clientela i riscos contingents bruts, amb criteri de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar i seguir l'evolució de la qualitat de la cartera creditícia.

	3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents				
	12.116	11.195	10.983	10.402	9.953
Denominador	Crèdit clientela + riscos contingents				
	237.252	239.281	241.234	246.555	244.319
Ràtio de morositat (%)					
	5,1%	4,7%	4,6%	4,2%	4,1%

c) Ràtio de cobertura:

Explicació: quocient entre:

- Total de fons de deteriorament del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.
- Deutors dubtosos del crèdit a la clientela i dels riscos contingents, amb criteris de gestió.

Rellevància del seu ús: mètrica per monitorar la cobertura via provisions dels crèdits dubtosos.

	3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Fons deteriorament crèdit clientela + riscos contingents				
	6.579	6.014	5.908	5.608	5.330
Denominador	Deutors dubtosos crèdit clientela + riscos contingents				
	12.116	11.195	10.983	10.402	9.953
Ràtio de cobertura (%)					
	54%	54%	54%	54%	54%

d) Ràtio de cobertura d'immobles disponibles per a la venda:

Explicació: quocient entre:

- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble menys el valor comptable net actual de l'actiu immobiliari.
- Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària o dació de l'immoble.

Rellevància del seu ús: reflecteix el nivell de cobertura via sanejaments efectuats i provisions comptables dels actius adjudicats disponibles per a la venda.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
(a)	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	13.078	1.209	1.339	1.420	1.499
(b)	Valor comptable net de l'actiu adjudicat	5.346	740	813	863	914
Numerador	Cobertura total del actiu adjudicat (a - b)	7.732	469	526	557	585
Denominador	Deute brut cancel·lat en l'execució hipotecària	13.078	1.209	1.339	1.420	1.499
	Ràtio cobertura immobles DPV (%)	59%	39%	39%	39%	39%

e) Ràtio de cobertura comptable d'immobles disponibles per a la venda:

Explicació: quocient entre:

- Cobertura comptable: provisions comptables dels actius adjudicats.
- Valor comptable brut de l'actiu immobiliari: suma del valor comptable net i la cobertura comptable.

Rellevància del seu ús: indicador de cobertura dels actius adjudicats disponibles per a la venda via provisions comptables.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Provisió comptable dels actius adjudicats	5.496	285	328	366	389
(a)	Valor comptable net de l'actiu adjudicat	5.346	740	813	863	914
(b)	Cobertura comptable de l'actiu adjudicat	5.496	285	328	366	389
Denominador	Valor comptable brut de l'actiu adjudicat (a + b)	10.842	1.025	1.141	1.229	1.303
	Ràtio cobertura comptable immobles DPV (%)	51%	28%	29%	30%	30%

3- Liquiditat

a) Actius líquids totals

Explicació: suma de HQLA (*High Quality Liquid Assets*, d'acord amb el que estableix el Reglament delegat de la Comissió Europea, de 10 d'octubre de 2014) i el disponible en pòlissa al Banc Central Europeu no HQLA.

Rellevància del seu ús: indicador de la liquiditat de l'entitat.

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
(a)	Actius líquids d'alta qualitat (HQLA)	55.946	57.093	64.061	54.112	56.437
(b)	Disponible en pòlissa BCE no HQLA	20.133	22.437	21.957	33.462	33.005
	Actius líquids totals (a + b)	76.079	79.530	86.018	87.574	89.442

b) Loan to deposits:

Explicació: quocient entre:

- Crèdit a la clientela net amb criteris de gestió minorat pels crèdits de mediació (finançament atorgat per organismes públics).
- Recursos de l'activitat de clients en balanç.

Rellevància del seu ús: mètrica que mostra l'estructura de finançament minorista (permet valorar la proporció del crèdit minorista que està finançat per recursos de l'activitat de clients).

		3T18	4T18	1T19	2T19	3T19
Numerador	Crèdit a la clientela de gestió net (a-b-c)	212.445	214.370	216.205	221.075	218.399
(a)	Crèdit a la clientela de gestió brut	223.465	224.693	226.432	230.867	227.876
(b)	Fons per a insolvències	6.296	5.728	5.662	5.369	5.071
(c)	Crèdit de mediació	4.724	4.595	4.565	4.423	4.406
Denominador	Recursos de l'activitat de clients en balanç	203.473	204.980	211.295	220.764	218.717
	Loan to deposits (%)	104%	105%	102%	100%	100%

Altres indicadors rellevants:

BPA (benefici per acció): quocient entre el resultat¹ atribuït al Grup dels últims dotze mesos i el nombre mitjà d'accions en circulació.

El **nombre mitjà d'accions en circulació** s'obté com el saldo mitjà d'accions emeses minorades pel nombre mitjà d'accions en autocartera.

Capitalització borsària: producte del valor de cotització de l'acció i el nombre d'accions en circulació, excloent-ne l'autocartera a data de tancament del període.

VTC (valor teòric comptable) per acció: quocient entre el patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

Les accions en circulació *fully diluted* s'obtenen com les accions emeses (minorades pel nombre d'accions en autocartera), més el nombre d'accions resultants de la hipotètica conversió/bescanvi dels instruments de deute convertibles/bescanviables emesos en una data determinada.

VTCT (valor teòric comptable tangible) per acció: quocient entre:

- Patrimoni net minorat pels interessos minoritaris i el valor dels actius intangibles.
- Nombre d'accions en circulació *fully diluted* en una data determinada.

PER (price-to-earnings ratio): quocient entre el valor de cotització i el benefici per acció (BPA).

P/VTC: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable.

P/VTC tangible: quocient entre el valor de cotització de l'acció i el valor teòric comptable tangible.

Rendibilitat per dividend: quocient entre els dividends pagats (en accions o en efectiu) en els últims dotze mesos i el valor de cotització de l'acció, en la data de tancament del període.

Buffer MDA (import màxim distribuïble): nivell de capital per sota del qual hi ha limitacions al pagament de dividends, a la retribució variable i al pagament d'interessos als titulars de valors de capital de nivell 1 addicional. Es defineix com els requeriments de capital del Pilar 1 + Pilar 2 + reserves de capital + possibles dèficits d'AT1 i T2.

Available Distributable Items (ADI): sobre la base dels comptes anuals, suma del resultat i reserves de lliure disposició, net de dividends. No s'hi inclou la prima d'emissió.

OCI (Other Comprehensive Income): altre resultat global.

MREL (Minimum Requirement for Eligible Liabilities): requeriment mínim de fons propis i passius elegibles amb capacitat d'absorció de pèrdues; inclou, a més de les emissions computables per a capital total, el deute *senior non-preferred*, el deute *senior preferred* i altres passius *pari passu* a aquesta, a criteri de la Junta Única de Resolució.

MREL Subordinat: consta de les emissions computables per a capital total i les emissions de deute *senior non-preferred*.

(1) Resultat ajustat per l'import del cupó de l'Additional Tier 1 registrat en fons propis.

Adaptació de l'estructura del compte de pèrdues i guanys públic al format de gestió

Comissions netes. Inclou els epígrafs següents:

- Ingressos per comissions.
- Despeses per comissions.

Resultat d'operacions financeres. Inclou els epígrafs següents:

- Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius financers no destinats a negociació valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats (net).
- Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net).
- Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net).
- Diferències de canvi (net).

Despeses d'administració i amortització. Inclou els epígrafs següents:

- Despeses d'administració.
- Amortització.

Marge d'explotació.

- (+) Marge brut.
- (-) Despeses d'explotació.

Pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres provisions. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats i pèrdues i guanys nets per modificació.
- Provisions o reversió de provisions.

Del qual: dotacions per a insolvències.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats corresponents a préstecs i bestretes a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions corresponents a provisions per a riscos contingents amb criteris de gestió.

Del qual: altres dotacions a provisions.

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats, excloent-ne el saldo corresponent a préstecs i bestretes a cobrar a la clientela amb criteris de gestió.
- Provisions o reversió de provisions, excloent-ne les provisions corresponents a riscos contingents amb criteris de gestió.

Guanys/pèrdues en baixa d'actius i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en negocis conjunts o associades.
- Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers.
- Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net).
- Fons de comerç negatiu reconegut en resultats.
- Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net).

Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres. Inclou els epígrafs següents:

- Resultat del període atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants).
- Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes.

Conciliació d'indicadors d'activitat amb criteris de gestió

Crèdit a la clientela, brut

Setembre 2019

En milions d'euros

Actius financers a cost amortitzat - Clientela (balanç públic)	226.019
Adquisició temporal d'actius (sector públic i privat)	(1.086)
Cambres de compensació	(4.955)
Altres actius financers sense naturalesa minorista	(375)
Actius financers no destinats per a negociació valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis a resultats - Préstecs i bestretes (balanç públic)	254
Bons de renda fixa assimilables a crèdit minorista (Actius financers a cost amortitzat - Valors representatius de deute del balanç públic)	2.381
Bons de renda fixa assimilables a crèdit minorista (Actius afectes al negoci assegurador del balanç públic)	567
Fons per a insolvències	5.071
Crèdit a la clientela, brut amb criteris de gestió	227.876

Passius per contractes d'assegurances

Setembre 2019

En milions d'euros

Passius afectes al negoci assegurador (balanç públic)	70.458
Plusvàlues associades als actius afectes al negoci assegurador (exclou <i>Unit Link</i> i altres)	(15.570)
Passius per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	54.888

Recursos de clients

Setembre 2019

En milions d'euros

Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela (balanç públic)	221.887
Recursos no minoristes (registrats en l'epígraf «Passius financers a cost amortitzat - Dipòsits de la clientela»)	(3.432)
Cèdules multicedents i dipòsits subordinats	(2.986)
Entitats de contrapartida i altres	(446)
Recursos minoristes (registrats en l'epígraf «Passius financers a cost amortitzat - Valors representatius de deute»)	1.719
Emissions <i>retail</i> i altres	1.719
Passius per contractes d'assegurances amb criteris de gestió	54.888
Total recursos de balanç	275.062
Actius sota gestió	99.677
Altres comptes ¹	6.397
Total recursos de clients	381.136

(1) Inclou, entre d'altres, recursos transitoris associats a transferències i recaptació, així com altres recursos distribuïts pel Grup.

Emissions institucionals a l'efecte de la liquiditat bancària

Setembre 2019

En milions d'euros

Passius financers a cost amortitzat - Valors representatius de deute emesos (balanç públic)	33.755
Finançament institucional no considerat a efectes de la liquiditat bancària	(3.941)
Bons de titulització	(1.458)
Ajustos per valoració	(881)
Amb naturalesa minorista	(1.719)
Emissions adquirides per empreses del Grup i altres	117
Dipòsits a la clientela a l'efecte de la liquiditat bancària¹	2.986
Finançament institucional a efectes de la liquiditat bancària	32.800

(1) 2.953 milions d'euros de cèdules multicedents (netes d'emissions retingudes) i 33 milions d'euros de dipòsits subordinat.

Actius adjudicats (disponibles per a la venda i en lloguer)

Setembre 2019

En milions d'euros

Actius no corrents i grups alienables classificats com a mantinguts per a la venda (balanç públic)	1.332
Altres actius no adjudicats	(437)
Existències registrats en l'epígraf «Resta d'actius (balanç públic)»	19
Actius adjudicats disponibles per a la venda	914
Actius tangibles (balanç públic)	7.367
Actius tangibles d'ús propi	(4.821)
Altres actius	(311)
Actius adjudicats en lloguer	2.235

Sèries històriques del compte de resultats per perímetre CABK i BPI

a) Evolució trimestral del compte de resultats i ràtios de solvència

En milions d'euros	CABK				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge d'interessos	1.135	1.141	1.139	1.138	1.139
Ingressos per dividends		103	10	24	
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	125	91	99	77	147
Comissions netes	590	569	552	573	581
Resultats d'operacions financeres	20	213	42	(52)	22
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances	143	134	130	132	137
Altres ingressos i despeses d'explotació	(35)	(123)	(35)	(227)	(22)
Marge brut	1.978	2.128	1.937	1.665	2004
Despeses d'administració i amortització recurrents	(1.073)	(1.087)	(1.089)	(1.062)	(1.049)
Despeses extraordinàries		(978)			
Marge d'explotació	905	63	848	603	955
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	905	1.041	848	603	955
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	(109)	(97)	(146)	(135)	187
Altres dotacions a provisions	(60)	(43)	(48)	(146)	(45)
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	(45)	(22)	(18)	(98)	(464)
Resultat abans d'impostos	691	(99)	636	224	633
Impost sobre societats	(172)	102	(164)	35	(277)
Resultat després d'impostos	519	3	472	259	356
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres	2			23	33
Resultat atribuït al Grup	517	3	472	236	323
Actius ponderats per risc	131.669	129.964	131.644	129.015	131.785
CET1	11,5%	11,3%	11,3%	11,3%	11,2%
Capital total	15,2%	15,4%	15,3%	15,3%	15,2%

En milions d'euros	BPI				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge d'interessos	107	100	98	98	100
Ingressos per dividends		48			1
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	10	11	8	24	75
Comissions netes	66	67	60	72	64
Resultats d'operacions financeres	4		6	7	8
Ingressos i despeses emparats en contractes d'assegurances o reassegurances					
Altres ingressos i despeses d'explotació		(18)			(5)
Marge brut	187	208	172	201	243
Despeses d'administració i amortització recurrents	(116)	(117)	(115)	(106)	(113)
Despeses extraordinàries				(13)	(3)
Marge d'explotació	71	91	57	82	127
Marge d'explotació sense despeses extraordinàries	71	91	57	95	130
Pèrdues per deteriorament d'actius financers	25	16	23	88	11
Altres dotacions a provisions				3	1
Guany/pèrdues en baixa d'actius i altres	1		2	(160)	57
Resultat abans d'impostos	97	107	82	13	196
Impost sobre societats	30	(21)	(21)	(27)	(42)
Resultat després d'impostos	127	86	61	(14)	154
Resultat atribuït a interessos minoritaris i altres				5	7
Resultat atribuït al Grup	127	86	61	(19)	147
Actius ponderats per risc	17.577	17.367	17.248	16.928	17.041
CET1	12,7%	13,1%	13,5%	13,2%	13,1%
Capital total	15,9%	14,8%	15,2%	14,9%	14,8%

b) Evolució trimestral de rendiments i càrregues assimilades del marge d'interessos

	CAIXABANK														
	3T19			2T19			1T19			4T18			3T18		
En milions d'euros	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	19.327	29	0,60	29.465	44	0,60	21.638	41	0,76	19.625	42	0,86	21.691	42	0,77
Cartera de crèdits (a)	194.270	1.106	2,26	192.144	1.097	2,29	190.052	1.091	2,33	187.960	1.096	2,31	188.222	1.089	2,30
Valors representatius de deute	30.106	76	1,00	31.410	88	1,12	34.450	85	1,00	31.421	85	1,08	30.178	85	1,12
Altres actius amb rendiment	64.955	429	2,62	60.071	472	3,15	56.592	383	2,75	54.478	416	3,03	54.667	393	2,85
Resta d'actius	70.700	4	-	65.653	4	-	63.787	3	-	63.961	3	-	65.443	6	-
Total actius mitjans (b)	379.358	1.644	1,72	378.743	1.705	1,81	366.519	1.603	1,77	357.445	1.642	1,82	360.201	1.615	1,78
Intermediaris financers	26.142	(57)	0,86	38.949	(69)	0,71	38.977	(60)	0,63	37.596	(50)	0,53	38.690	(50)	0,51
Recursos de l'activitat minorista (c)	196.676	(15)	0,03	192.238	(16)	0,03	184.227	(12)	0,03	182.176	(14)	0,03	183.070	(13)	0,03
Estalvi a la vista	172.872	(9)	0,02	168.138	(11)	0,03	161.054	(9)	0,02	158.563	(11)	0,03	157.517	(9)	0,02
Estalvi a venciment	23.804	(6)	0,10	24.101	(5)	0,09	23.173	(3)	0,05	23.614	(3)	0,06	25.553	(4)	0,06
Estalvi a termini	20.460	(6)	0,11	20.835	(5)	0,10	20.466	(3)	0,06	20.827	(3)	0,06	22.492	(4)	0,07
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	3.344	-	-	3.265	-	-	2.707	-	-	2.786	-	-	3.061	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	27.455	(60)	0,87	27.440	(59)	0,86	25.889	(57)	0,89	25.415	(62)	0,97	25.666	(63)	0,97
Passius subordinats	5.400	(19)	1,36	5.400	(19)	1,40	5.400	(18)	1,36	5.723	(21)	1,44	6.150	(24)	1,55
Altres passius amb cost	73.771	(347)	1,87	68.421	(390)	2,29	65.286	(307)	1,91	63.100	(352)	2,21	63.557	(320)	2,00
Resta de passius	49.914	(11)	-	46.295	(11)	-	46.740	(10)	-	43.435	(5)	-	43.068	(6)	-
Total recursos mitjans (d)	379.358	(509)	0,53	378.743	(564)	0,60	366.519	(464)	0,51	357.445	(504)	0,56	360.201	(476)	0,53
Marge d'interessos	1.135			1.141			1.139			1.138			1.139		
Diferencial de la clientela (%)1 (a-c)	2,23			2,26			2,30			2,28			2,27		
Diferencial de balanç (%) (b-d)	1,19			1,21			1,26			1,26			1,25		

	BPI														
	3T19			2T19			1T19			4T18			3T18		
En milions d'euros	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %	S. mitjà	R/C	Tipus %
Intermediaris financers	2.072	5	0,98	2.449	3	0,45	2.095	4	0,74	1.942	3	0,63	2.304	3	0,46
Cartera de crèdits (a)	21.044	101	1,91	20.889	99	1,89	20.854	97	1,89	20.815	100	1,90	20.584	101	1,94
Valors representatius de deute	5.376	9	0,66	5.414	9	0,67	5.172	9	0,68	4.946	13	1,08	5.382	13	0,97
Altres actius amb rendiment	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resta d'actius	3.201	3	-	3.279	2	-	3.195	2	-	3.303	4	-	3.303	2	-
Total actius mitjans (b)	31.693	118	1,47	32.031	113	1,41	31.316	112	1,45	31.006	120	1,54	31.573	119	1,50
Intermediaris financers	3.030	(1)	0,08	3.462	(1)	0,16	3.726	(2)	0,22	4.065	(2)	0,15	5.217	(1)	0,06
Recursos de l'activitat minorista (c)	22.752	-	-	22.574	-	-	21.961	(1)	0,02	21.756	(6)	0,11	21.510	(5)	0,10
Estalvi a la vista	14.246	-	-	13.994	-	-	13.258	-	-	13.123	-	-	12.867	-	-
Estalvi a venciment	8.506	-	(0,01)	8.580	-	-	8.703	(1)	0,05	8.633	(6)	0,28	8.644	(5)	0,25
Estalvi a termini	8.506	-	(0,01)	8.580	-	-	8.703	(1)	0,05	8.633	(6)	0,28	8.644	(5)	0,25
Cessió temporal d'actius i emprèstits <i>retail</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-
Emprèstits institucionals i valors negociables	1.098	(4)	1,47	1.254	(4)	1,41	845	(4)	2,04	520	(4)	3,38	275	(4)	6,15
Passius subordinats	300	(4)	5,63	300	(4)	5,59	300	(4)	5,55	300	(4)	5,55	300	(4)	5,55
Altres passius amb cost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resta de passius	4.513	(2)	-	4.441	(4)	-	4.484	(3)	-	4.365	(6)	-	4.271	(5)	-
Total recursos mitjans (d)	31.693	(11)	0,13	32.031	(13)	0,16	31.316	(14)	0,18	31.006	(22)	0,29	31.573	(19)	0,25
Marge d'interessos	107			100			98			98			100		
Diferencial de la clientela (%) (a-c)	1,91			1,89			1,87			1,79			1,84		
Diferencial de balanç (%) (b-d)	1,34			1,25			1,27			1,25			1,25		

c) Evolució trimestral de les comissions

En milions d'euros	CAIXABANK				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Comissions bancàries, valors i altres	342	327	317	332	333
Comercialització d'assegurances	36	42	42	38	40
Fons d'inversió, carteres i SICAV	129	121	118	126	131
Plans de pensions	54	54	51	55	54
Unit Link i altres	29	25	24	22	23
Comissions netes	590	569	552	573	581

En milions d'euros	BPI				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Comissions bancàries, valors i altres	38	40	35	43	38
Comercialització d'assegurances	15	13	13	14	12
Fons d'inversió, carteres i SICAV	9	9	9	11	10
Plans de pensions	1			1	
Unit Link i altres	3	5	3	3	4
Comissions netes	66	67	60	72	64

d) Evolució trimestral de les despeses d'administració i amortització

En milions d'euros	CAIXABANK				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge brut	1.978	2.128	1.937	1.665	2004
Despeses de personal	(670)	(698)	(703)	(673)	(679)
Despeses generals	(276)	(273)	(275)	(294)	(279)
Amortitzacions	(127)	(116)	(111)	(95)	(91)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(1.073)	(1.087)	(1.089)	(1.062)	(1.049)
Despeses extraordinàries		(978)			

En milions d'euros	BPI				
	3T19	2T19	1T19	4T18	3T18
Marge brut	187	208	172	201	243
Despeses de personal	(61)	(62)	(61)	(60)	(62)
Despeses generals	(38)	(39)	(37)	(37)	(41)
Amortitzacions	(17)	(16)	(17)	(9)	(10)
Despeses d'administració i amortitzacions recurrents	(116)	(117)	(115)	(106)	(113)
Despeses extraordinàries				(13)	(3)

e) Evolució ràtio de mora

	CAIXABANK			BPI		
	30.09.19	30.06.19	31.12.18	30.09.19	30.06.19	31.12.18
Crèdits a particulars	4,6%	4,7%	4,8%	3,6%	3,7%	3,9%
Compra habitatge	3,5%	3,7%	3,8%	3,5%	3,7%	3,8%
Altres finalitats	7,1%	6,9%	7,3%	4,3%	4,3%	4,3%
Crèdits a empreses	4,2%	4,5%	5,5%	4,6%	4,8%	5,1%
Sectors productius ex-promotors	4,0%	4,0%	4,7%	4,3%	4,4%	4,7%
Promotors	7,5%	9,7%	14,1%	21,6%	22,4%	22,9%
Sector públic	0,4%	0,4%	0,4%	0,1%	0,1%	-
Ràtio morositat (crèdits + avals)	4,1%	4,2%	4,7%	3,9%	4,0%	4,2%

Indicadors d'activitat per geografia

En aquesta visió addicional de l'activitat del Grup, els crèdits i recursos es presenten en funció de la geografia on s'han originat (per exemple, els crèdits i recursos de BPI Vida, BPI Gestão de Activos, BPI Global Investment Fund i el negoci de targetes es classifiquen a Portugal i no a Espanya, d'on depenen societàriament).

Espanya

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	112.300	115.158	(2,5)	114.275	(1,7)
Compra habitatge	78.266	79.371	(1,4)	80.471	(2,7)
Altres finalitats	34.034	35.787	(4,9)	33.804	0,7
del qual: consum	13.135	12.750	3,0	11.786	11,4
Crèdits a empreses	79.804	79.284	0,7	76.140	4,8
Sectors productius ex-promotors	73.852	73.342	0,7	70.015	5,5
Promotors	5.952	5.942	0,2	6.125	(2,8)
Sector públic	11.128	12.078	(7,9)	10.202	9,1
Crèdits a la clientela, brut	203.232	206.520	(1,6)	200.617	1,3
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	196.261	198.216	(1,0)	183.558	6,9
Estalvi a la vista	174.171	175.867	(1,0)	161.418	7,9
Estalvi a termini	22.090	22.349	(1,2)	22.140	(0,2)
Passius per contractes d'assegurances	50.408	50.149	0,5	48.263	4,4
del qual: Unit Link i altres	8.574	8.126	5,5	6.739	27,2
Cessió temporal d'actius i altres	1.440	1.598	(9,9)	2.044	(29,5)
Recursos de balanç	248.109	249.963	(0,7)	233.865	6,1
Fons d'inversió, carteres i SICAV	61.970	61.379	1,0	59.275	4,5
Plans de pensions	29.466	28.684	2,7	26.589	10,8
Actius sota gestió	91.436	90.063	1,5	85.864	6,5
Altres comptes	4.726	4.017	17,6	3.156	49,7
Total recursos de clients	344.271	344.043	0,1	322.885	6,6

Portugal

En milions d'euros	30.09.19	30.06.19	Var. %	31.12.18	Var. %
CRÈDITS					
Crèdits a particulars	12.916	12.786	1,0	12.771	1,1
Compra habitatge	11.179	11.111	0,6	11.171	0,1
Altres finalitats	1.737	1.675	3,7	1.600	8,6
del qual: Consum	1.318	1.253	5,2	1.160	13,6
Crèdits a empreses	9.945	9.790	1,6	9.677	2,8
Sectors productius ex-promotors	9.754	9.609	1,5	9.500	2,7
Promotors	191	181	5,5	177	7,9
Sector públic	1.783	1.771	0,7	1.628	9,5
Crèdits a la clientela, brut	24.644	24.347	1,2	24.076	2,4
RECURSOS					
Recursos de l'activitat de clients	22.456	22.548	(0,4)	21.422	4,8
Estalvi a la vista	14.151	14.084	0,5	12.838	10,2
Estalvi a termini	8.305	8.464	(1,9)	8.584	(3,3)
Passius per contractes d'assegurances	4.480	4.348	3,0	4.120	8,7
del qual: Unit Link i altres	2.538	2.433	4,3	2.314	9,7
Cessió temporal d'actius i altres	17	17	-	16	6,3
Recursos de balanç	26.953	26.913	0,1	25.558	5,5
Fons d'inversió, carteres i SICAV	5.163	5.134	0,6	5.267	(2,0)
Plans de pensions	3.078	3.002	2,5	2.820	9,1
Actius sota gestió	8.241	8.136	1,3	8.087	1,9
Altres comptes	1.671	1.772	(5,7)	1.952	(14,4)
Total recursos de clients	36.865	36.821	0,1	35.597	3,6

La finalitat d'aquest document és exclusivament informativa i no pretén prestar un servei d'assessorament financer o l'oferta de venda, intercanvi, adquisició o invitació per adquirir qualsevol classe de valors, producte o serveis financers de CaixaBank, S.A. (d'ara endavant, «la Companyia») o de qualsevol altra de les societats que s'hi esmenten. Qualsevol persona que en un moment determinat adquireixi un valor ho ha de fer guiant-se pel seu propi judici o per la idoneïtat del valor per al seu propòsit i basant-se únicament en la informació pública continguda a la documentació pública elaborada i registrada per l'emissor en el context d'aquesta informació concreta, rebent assessorament si ho considera necessari o adequat segons les circumstàncies, i no basant-se en la informació inclosa en aquest document.

Aquest document pot contenir manifestacions sobre previsions i estimacions sobre negocis i rendibilitats futures, concretament quant a la informació financera relativa a societats participades, que ha estat elaborada fonamentalment partint d'estimacions efectuades per la Companyia. Aquestes previsions i estimacions representen els judicis actuals de la Companyia sobre expectatives futures de negocis, però determinats riscos, incerteses i altres factors rellevants podrien fer que els resultats fossin materialment diferents de l'esperat. Aquests factors, entre d'altres, fan referència a la situació del mercat, factors macroeconòmics, directrius reguladores i governamentals; moviments en els mercats borsaris nacionals i internacionals, tipus de canvi i tipus d'interès; canvis en la posició financera dels nostres clients, deutors o contraparts, etc. Aquests elements, juntament amb els factors de risc indicats en informes passats o futurs, podrien afectar adversament el nostre negoci i el comportament i els resultats descrits. Altres variables desconegudes o imprevisibles poden fer que els resultats difereixin materialment d'aquells descrits a les previsions i estimacions.

Els estats financers passats i les taxes de creixement anteriors no s'han d'entendre com una garantia de l'evolució, els resultats futurs o el comportament i el preu de l'acció (inclòs el benefici per acció). Cap contingut d'aquest document no ha de ser pres com una previsió de resultats o beneficis futurs. Addicionalment, s'ha de tenir en compte que aquest informe s'ha preparat a partir dels registres de comptabilitat mantinguts per CaixaBank i per la resta d'entitats integrades al Grup, i inclou determinats ajustos i reclasseficcions amb objecte d'homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de CaixaBank. Per això, i concretament pel que fa a BPI, les dades incloses en aquest document poden no coincidir en alguns aspectes amb la informació financera publicada per l'entitat esmentada.

Es fa notar expressament que aquest document conté dades subministrades per tercers considerades fonts d'informació fiables generalment, tot i que no se n'ha comprovat l'exactitud. Cap dels seus administradors, directors o empleats no estan obligats, ja sigui implícitament o expressament, a garantir que aquests continguts siguin exactes, precisos, íntegres o complets, a mantenir-los actualitzats o a corregir-los en cas de detectar qualsevol mancança, error o omisió. Així mateix, en la seva reproducció a través de qualsevol mitjà, la Companyia podrà introduir les modificacions que consideri convenientes o ometre parcialment o totalment els elements actuals i, en cas de discrepància amb aquesta versió, no assumeix cap responsabilitat. El que s'exposa en aquesta declaració cal que ho tinguin en compte totes aquelles persones o entitats que puguin haver de prendre decisions o elaborar o difondre opinions relatives a valors emesos per la Companyia i, en particular, els analistes i inversors que treballin amb aquest document. Tots ells estan convidats a consultar la documentació i la informació pública comunicada o registrada per la Companyia davant de la Comissió Nacional del Mercat de Valors. En particular, s'adverteix que aquest document conté informació financera no auditada.

D'acord amb les mesures alternatives del rendiment (MAR, també conegudes per les seves sigles en anglès: APM, *alternative performance measures*) definides a les Directrius sobre mesures alternatives del rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny del 2015 (ESMA/2015/1057) («les Directrius ESMA»), aquest informe fa servir determinades MAR, que no han estat auditades, amb l'objectiu que contribueixin a una millor comprensió de l'evolució financera de la Companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les Normes internacionals d'informació financera («NIIF»), també conegudes per les seves sigles en anglès com «IFRS» (*International Financial Reporting Standards*). Així mateix, la manera en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables. S'ha de consultar l'informe per al detall de les MAR utilitzades i la conciliació de determinats indicadors de gestió amb els indicadors presentats als estats financers consolidats elaborats de conformitat amb les NIIF.

Aquest document no ha estat objecte d'aprovació o registre per part de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) ni de cap altra autoritat en una altra jurisdicció. En qualsevol cas, es troba sotmès al dret espanyol aplicable en el moment de la seva creació i, en particular, no s'adreça a cap persona física o jurídica localitzable en altres jurisdiccions, raó per la qual pot no adequar-se a les normes imperatives o als requisits legals d'observació obligada en altres jurisdiccions estrangeres.

Sens perjudici de règim legal o de la resta de limitacions imposades pel Grup CaixaBank que resultin aplicables, es prohibeix expressament qualsevol modalitat d'explotació d'aquest document i de les creacions i signes distintius que incorpora, incloent-hi qualsevol classe de reproducció, distribució, cessió a tercers, comunicació pública i transformació, mitjançant qualsevol tipus de suport i mitjà, amb finalitats comercials, sense autorització prèvia i expressa dels seus titulars respectius. L'incompliment d'aquesta prohibició podrà constituir una infracció que la legislació vigent pot sancionar.

Relació amb inversors i analistes

investors@caixabank.com

+34 93 411 75 03

2018 Constituent
MSCI ESG
Leaders Indexes

Millor Banc a Espanya 2019
Millor Banca Responsable
a l'Europa Occidental 2019
Millor Transformació Bancària
a l'Europa Occidental 2019

Millor Banc a Espanya 2019
Millor Banc a l'Europa
Occidental 2019

Banc de l'Any
a Espanya 2018